

**İLKÖĞRETİM IV. SINIF ÖĞRENCİLERİNE DİNLETİLEN MÜZİK
ESERLERİNİN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

Dilara Altıntaş

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EKİM 2020

TELİF HAKKI VE FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilmesi şartıyla tezin teslim tarihinden itibaren geçerli olmak üzere on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Dilara
Soyadı : ALTINTAŞ
Bölümü : Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
İmza :
Teslim Tarihi : ../../2020

TEZİN

Türkçe Adı : İlköğretim IV. Sınıf Öğrencilerine Dinletilen Müzik Eserlerinin
Öğrenciler Üzerindeki Etkileri
İngilizce Adı : Effects of Listening to Particular Music Pieces on 4th Grade
Students in Primary Level

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Dilara ALTINTAŞ

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Dilara ÖZCAN ALTINTAŞ tarafından hazırlanan “İlköğretim IV. Sınıf Öğrencilerine Dinletilen Müzik Eserlerinin Öğrenciler Üzerindeki Etkileri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Enver TUFAN

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Dr. Öğretim Üyesi Selçuk BİLGİN

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Akın KUMTEPE

Müzik Bölümü, Kırıkkale Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 23/10/2020

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Bu araştırma süresince görüş ve önerileriyle bana yol gösteren her aşamada bilgi ve tecrübelerine başvurduğum değerli danışmanım Prof. Enver TUFAN' a, hayatımda verdiğim her kararda arkamda duran, yaşamım boyunca bana hep güvenen ve akademik alanda yürüme inancını bana aşılayan canım aileme, bu süreçte desteğini eksik etmeyen can dostlarıma son olarak da çalışmalarımı sürdürürken her anlamda yanımda olan, destekleyen sevgili hayat arkadaşım Eyüp ALTINTAŞ' a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İLKÖĞRETİM IV. SINIF ÖĞRENCİLERİNE DİNLETİLEN MÜZİK ESERLERİNİN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Dilara Altıntaş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mayıs, 2020

ÖZ

Sürekli gelişen bir yapıya sahip olan birey, toplum ve çevresini de etkileyerek iletişim halindedir. Bu dinamizmde birey ile çevresi arasındaki ilişkinin sağlıklı kurulabilmesi için eğitimin olması şarttır. Bireye ve topluma bağlı olarak sanatın gelişimi doğru orantılıdır. Sanat ülkelerin birçok anlamda gelişmesi için ana etkenlerden biridir. Sanatın en önemli kollarından biri de "Müzik Eğitimi" 'dir. Müzik Eğitimi bireylerin iletişiminde ve gelişiminde önemli olduğu gibi, çocuk gelişimi üzerinde de oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu konu üzerine yapılan birçok çalışma da gösteriyor ki, çocuklarda müzik eğitimi gelişimi onları birçok anlamda olumlu yönde etkilemektedir. Sürekli değişen ve gelişen müzik çeşitliliği, teknolojinin hızla ilerlemesi ve bilgiye erişimin giderek artmasıyla çocukların istedikleri müziğe, şarkıya, sanatçıya ulaşmaları oldukça kolaylaşmıştır. Bu da popüler müziğin gündeminin çok sık yenilenmesine ve eskiyi kolay unutturmasına yol açmıştır. Ülkemizde, ilköğretimin ilk kademesinin 1.,2., ve 3.sınıflarında müzik dersleri sınıf öğretmenleri ile işlerken, 4. sınıfta Müzik Branş öğretmeni tarafından işlenmektedir. Bu nedenle, ilköğretim dördüncü kademeye gelindiğinde öğrencilerin müzik derslerindeki hazır bulunuşluklarında yetersizliklerin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin müzik dinleme eğilimlerinin, ağırlıklı olarak sosyal medyadaki yeni dönem popüler sanatçılar yönünde olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin dinledikleri müziklerin, onları bilişsel, duyuşsal ve sosyal anlamda etkilediği ve karakter oluşumlarında önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, bu yüksek lisans tezi İlköğretim IV. sınıf öğrencilerine dinletilen dört farklı müzik dönemine ait eserlerin öğrenciler üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma yapısı gereği betimsel bir çalışmadır ve araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu Ankara Emel Önal İ.O. 4-B sınıfı, Ankara Cahit Zarifoğlu İ.O. 4-C sınıfı ve Ankara Özel Zeka Kuşağı Koleji İ.O. 4-A sınıfı oluşturmaktadır. Bu çalışma, araştırmacının hazırlamış olduğu, likert tipi ve çoktan seçmeli soruların oluşturduğu anketin uygulanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma İlköğretim IV. sınıf öğrencilerine

dinletilen müzik eserlerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini ortaya koymak ve bu alanda literatürde bulunan eksikliğin giderilmesine katkı sağlaması açısından oldukėa önemlidir.

Anahtar Kelimeler : Müzik, müzik eğitimi, müzik dinleme, duyuşsal.

Sayfa sayısı : 88

Danışman : Prof. Enver TUFAN

**EFFECTS OF LISTENING TO PARTICULAR MUSIC PIECES ON 4th
GRADE STUDENTS IN PRIMARY LEVEL
(M.S. Thesis)**

**Dilara Altıntaş
GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES
May, 2020**

ABSTRACT

The individual, who possesses a constantly evolving structure, is in a state of communication by affecting the society and surrounding environment as well. In this dynamism, it is essential to be educated in order to establish a healthy relationship between the individual and his / her environment. By acknowledging the dependence of the individual and society, the development of art is directly proportional. Art is one of the main factors for the development of countries in many ways. One of the most important branches of art is ‘music education’. Music education is vital in the communication and development of individuals; also it has a very important place in Child Development. Many studies on this subject indicate that the children’s progress in music acquisition affects them positively in many ways. With the constantly altering and evolving diversity of music, the rapid advancement of technology and the cumulative access to information, it has become unchallenging for children to reach the music, song and artist they desire. This has led to a frequent renewal of popular types of music and an easy forgetting of the old. At the first level of primary education in our country, students in 1st, 2nd and 3rd grades acquire knowledge of music in classrooms with Classroom Teachers, while 4th grade students are taught by music teacher. Therefore, by the 4th level of primary education, students’ preparation in music lessons was found to be inadequate. It has also been observed that students’ preferences in listening to music are the new generation popular artists on social media. The music which is desired by students affects them in Cognitive, Affective and social terms and plays an important role in their character formation. In this context, this master's thesis was designed to determine the effects of four different periods of music on 4th grade students in primary levels. It is a descriptive research by its nature and a screening model has been applied. The groups of study for the purpose of research have been formed from Ankara Emel Önal I.O. 4-B Class, Ankara Cahit Zarifoğlu I.O. 4-C

Class and Ankara Özel Zeka Kuşığı Koleji I.O. 4-A class. The research is carried out by applying likert scale and multiple choice questions prepared by the researcher. To demonstrate the effects of the musical works on the Elementary IV students and to contribute to the elimination of the deficiencies in the literature in this field, this Research is crucial.

Keywords : Music, Music Education, Music Listening, affective.
Number of pages : 88
Advisor : Prof. Enver TUFAN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR	xvi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Müzik Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları (MEB 2018).....	5
1.2. Müzik Dersi Öğretim Programında Alana Özgü Beceriler	6
1.3. Müzik Dersi Öğretim Programının Yapısı	7
1.4. Müzik Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	7
1.5. Problem Durumu	8
1.6. Problem Cümlesi	9
1.7. Alt Problemler	9

1.8. Araştırmanın Amacı	9
1.9. Araştırmanın Önemi	10
1.10. Hipotezler	10
1.11. Sınırlılıklar	11
1.12. Sayıtlar	11
1.13. Varsayımlar	11
1.14. Tanımlar	12
BÖLÜM II	13
KURAMSAL ÇERÇEVE	13
2.1. Müzik Türleri	13
BÖLÜM III.....	30
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	30
BÖLÜM IV	43
YÖNTEM	43
4.1. Araştırmanın Modeli	43
4.2. Evren ve Örneklem	43
4.2.1. Evren	43
4.2.2. Örneklem	44
4.3. Çalışma Gurubu	44
4.4. Verilerin Toplanması	44
4.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	44
BÖLÜM V	45
BULGULAR VE YORUMLAR	45
5.1. Eser- J.S. Bach - Toccata and Fugue in D minor BWV 565.....	45
5.2. Eser-L. V. Beethoven - Moonlight Sonata (1st Movement).....	50

5.3. Eser-H. İsmail Dede Efendi-Yine Bir Gülnihal.....	55
5.4. Eser- H. Zimmer, K. Badelt - Pirates of the Caribbean (Jarrod Radnich)	60
5.5. Son Bölüm	65
BÖLÜM VI.....	68
SONUÇ VE ÖNERİLER	68
6.1. Sonuçlar	68
6.1.1. Öğrencilerin J.S. Bach - Toccata and Fugue in D minor BWV 565 Numaralı Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar	69
6.1.2. Öğrencilerin L. V. Beethoven - Moonlight Sonata (1st Movement) Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar	69
6.1.3. Öğrencilerin H. İsmail Dede Efendi-Yine Bir Gülnihal Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar	70
6.1.4. Öğrencilerin H. Zimmer, K. Badelt - Pirates of the Caribbean (Jarrod Radnich) Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar	70
6.1.5. Öğrencilerin Yapılan Müzik Dinleme Etkinliğinin Geneline İlişkin Sonuçlar	71
6.2. Öneriler	74
KAYNAKLAR	75
EKLER	80
EK-1. Anket	81
ÖZGEÇMİŞ	87

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı	45
Tablo 2. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı	46
Tablo 3. Katılımcılara göre J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı	47
Tablo 4. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları	48
Tablo 5. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları	49
Tablo 6. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı	50
Tablo 7. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı	51
Tablo 8. Katılımcılara göre L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı	52
Tablo 9. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları	53
Tablo 10. L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları.....	54
Tablo 11. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı	55

Tablo 12. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı	56
Tablo 13. Katılımcılara H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı	57
Tablo 14. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları.....	58
Tablo 15. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları.....	59
Tablo 16. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı	60
Tablo 17. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı.....	61
Tablo 18. Katılımcılara göre H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı	62
Tablo 19. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları.....	63
Tablo 20. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları	64
Tablo 21. Katılımcıların yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğenip, beğenmeme oranlarına göre dağılımları	65
Tablo 22. Katılımcıların bu müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları.....	66
Tablo 23. Katılımcıların bu gibi etkinliklerde başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istediklerine göre dağılımları	67
Tablo 24. Teorisyenlerin ortaya koyduğu temel duygular tablosu	72

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği	45
<i>Şekil 2.</i> Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı grafiği.....	46
<i>Şekil 3.</i> Katılımcılara göre J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği.....	47
<i>Şekil 4.</i> Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği	48
<i>Şekil 5.</i> Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği	49
<i>Şekil 6.</i> Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği	50
<i>Şekil 7.</i> Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği	51
<i>Şekil 8.</i> Katılımcılara göre L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği.....	52
<i>Şekil 9.</i> Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği.....	53
<i>Şekil 10.</i> L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği	54
<i>Şekil 11.</i> Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği	55

Şekil 12. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı grafiği.....	56
Şekil 13. Katılımcılara H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği	57
Şekil 14. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği.....	58
Şekil 15. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği	59
Şekil 16. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği	60
Şekil 17. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı grafiği	61
Şekil 18. Katılımcılara göre H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği.....	62
Şekil 19. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği	63
Şekil 20. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği	64
Şekil 21. Katılımcıların yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğenip, beğenmeme oranlarına göre dağılımları grafiği	65
Şekil 22. Katılımcıların bu müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği	66
Şekil 23. Katılımcıların bu gibi etkinliklerde başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istediklerine göre dağılımları grafiği	67
Şekil 24. R. Plutchik'in temel duygu durumları modeli.....	73

SİMGELER VE KISALTMALAR

İÖ	İlköğretim Okulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dinamik ve sürekli gelişen bir yapıya sahip olan toplum içerisindeki birey de içinde bulunduğu toplum ve çevre ile sürekli bir iletişim ve etkileşim halindedir. Bu dinamizm içerisinde birey ile çevresi arasındaki etkileşimin, daha hızlı, daha sağlıklı ve daha etkili olabilmesi için eğitime ihtiyaç vardır.

Öztopalan (2007), ‘da toplum içerisinde yaşamını sürdüren en gelişmiş varlık olan insanın, oluşturduğu sosyal yaşam alanı içinde hep daha güzele ve iyiye yönelik şekillenme ihtiyacı ve sürecinde, eğitimin oldukça önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. Eğitim, etkisini sadece bulunduğu zamanda değil, kültürün sonraki kuşaklara aktarılmasıyla gelecek kuşaklar üzerinde de göstereceğini ifade ederek, insanın olgunlaşma sürecinde eğitimin gerekliliğinin herkesçe kabul edildiğini belirtmiştir.

Eğitim; bilimin, tekniğin ve sanatın hepsini kapsayan bir içerikte düzenlenerek, toplumları ve bireyleri yönlendirme, biçimlendirme, yetkinleştirme, geliştirme ve değiştirmede en önemli süreçtir. Bu yöndeki eğitim, bireyi toplumsal, kültürel ve biyopsişik boyutlarıyla, devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranış biçimleriyle sistemli bir bütün olarak, en ileri ve uygun şekilde geliştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi de eğitim sürecinin üç ana bileşeninden, biridir. Fakat müzik eğitimi, farklı dallara ayrılan sanat eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur (Uçan, 1997).

Sanat, ülkelerin kültürel açıdan gelişmesine katkı sağlayan en önemli etkenlerden biridir. Bu nedenle, sanatın her dalından alınan eğitimin, bireylerin kişilik gelişimine ve sosyalleşmesine katkı sağladığı bilinmektedir. Bu durum, hayal gücü geniş bireyler yetiştirilmesine ve ülkelerin gelişmiş medeniyetler seviyesine ulaşmasına imkan sağlayacaktır. Ayrıca sanatın bir sezgi durumu olduğunu söylemek mümkündür; çünkü sanat dışarıdan gelen her türlü etkinin ortaya çıkarıldığı en iyi yol, estetik özelliklere sahip

özgün olma durumudur. Bu durum da bireyi üretmeye ve düşünmeye teşvik eder. Bu sonuca bakarak sanatın, toplumları bir arada tutmak için önemli bir değere sahip olduğu ve o toplumları temsil etme özelliği olduğu söylenebilir. Bu nedenle okullarda verilecek sanat eğitimi, toplumların ve bireylerin gelişimi açısından oldukça büyük önem taşımaktadır.’ (Bozkurt, 2015)

Sanat eğitiminin en önemli kollarından biri de “Müzik Eğitimi” dir. Müzik eğitiminin bireylerin birbirleriyle olan iletişimlerinde sosyo kültürel ve zihinsel becerilerinin gelişimlerinde etkin bir role sahip olduğunu ortaya koyan pek çok çalışma vardır.

Eskioğlu (2003), ‘‘Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri’’ adlı çalışmasında “müzik-çocuk gelişimi” ikilisi arasında bir bağ olduğu denencesini savunuyor. Çalışmada çocuğun gelişiminde olumlu sonuçlar olabilmesi için müzik eğitiminde bulunması gereken niteliklere, Müziğin Çocuk Gelişimindeki Etkileri, Müziğin Çocuğun Duygusal ve Sosyal Gelişimine Etkisine, Müziğin Çocuğun Bedensel ve Psiko-Motor Gelişimine Etkisine, Müziğin Çocukta Dil Gelişimine Etkisine, Müzik Eğitiminin Konsantrasyon Üzerinde Etkisi, Müzik Eğitiminin Çocuğun Bilişsel Becerilerinin Gelişimine Etkilerine, Müzik Eğitiminin Gelişmekte Olan Çocuğun Gelecekteki Meslek Seçimine Etkilerine yer verilmiştir.

Nitelikli bir toplumun oluşturulabilmesinde çok önemli bir yere sahip olan yaratıcı kişilerin geliştirilebilmesi için, müzik eğitimi en etkili yollardan biridir. Yüzyıllar boyunca düşünürler, yazarlar ve eğitimciler müziğin bir eğitim aracı olarak kullanılması gerektiğini örgütlemişler ve müziğin insan yaşamındaki yerini vurgulamışlardır.

Müzik insanın hayatında vazgeçilmez bir olgudur. Çocukların oyunları içinde söylediği tekerlemeler, televizyonda radyoda dinleyip duyduğu müzikler, şarkı, türkü, gibi çevresinde etkileştiği bir boyuttur. İlköğretimde müzik genelde araç olarak kullanılır. Bu, müziğin farklı yönlerini, kendi davranışlarını ve arkadaşlarının davranışlarını, birçok toplumsal kültürü, çocuğun anlamasında önemli bir araçtır. Müzik eğitimi yaparken öğretmenler bu eğitimin, sosyal gelişim, kişilik gelişimi ve duygusal gelişim üzerindeki etkilerini değerlendirmektedirler (Çilden, 2001).

Eğitimin en etkin kademesi olan ilköğretim döneminde müzik çoğunlukla bir gelişim aracı olarak kullanılmaktadır. Müzik eğitimi uygularken, bireyin sosyal gelişimi, kişilik gelişimi ve duygusal gelişimi üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Dolayısı ile çocuğun gelişiminde, öğretmenlerin müzik öğretimiyle bağdaştıracakları bilgiye ihtiyaçları

ortaya çıkmaktadır. Müzik dersi genellikle çocuğun çevresi ile etkileştiği bir boyuttur. Müzik eğitimi felsefesinin bir diğer yanı, sosyal boyutunun oldukça önemli olmasıdır. Öğretmenin amacı, çocuğun sosyal çevresinde kendini güvende hissetmesine yardımcı olmaktır. Gerçek öğrenme ancak çocuk kendini rahat ve güvende hissettiğinde başlamaktadır. Öğrenen bireyin “ego”su ve “ben” kavramı, öğrenme sürecine katılmaya gereksinim duyar. Çocuk farklı duyguların yanı sıra, kendisini güvende hissetmeye, bir etkinlikte yer alabilmeye, grup içinde yer edinebilmeye, başarılı olmaya ve kendi sorunlarıyla yüzleşmeye ihtiyaç duyar (Çilden, 2001).

Eğitimin, insan yaşantısının her evresinde gerçekleştiği düşünülürse, özellikle müzik eğitiminin daha verimli olabilmesi için küçük yaşlarda başlaması gerektiği söylenebilir. Yeteneklerin açığa çıkartılmasında, bu yeteneğin değerlendirilmesinde ve geliştirilmesinde küçük yaşta eğitime başlamanın önemli bir unsur olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Müzik eğitimi, temelde bir müziksel davranış değişikliği oluşturma veya bir müziksel davranış kazandırma sürecidir. Bu süreçte genelde, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı baz alınır. Bundan yola çıkılarak, belirli hedefler doğrultusunda yöntemli ve planlı bir yol izlenir ve bu yolla belirli amaçlara erişilir. Müzik eğitimi sayesinde, birey ile müziksel çevresi arasında etkileşimin ve iletişim daha düzenli, daha sağlıklı, daha verimli ve etkili olması beklenir (Uçan 1994).

Müziğin insanlarda psikolojik bir etkiye sahip olduğu birçok kaynakta vurgulanmakta ve bu etkinin yalnızca insanlar üzerinde olmadığı, başka canlı türlerinde de etkili olduğu birçok bilimsel çalışmada anlatılmaktadır. Müziğin bu yönü zaman zaman bilim insanları tarafından insanlar üzerindeki bazı psikolojik hastalıkların tedavisinde kullanılmasına, zaman zaman da diğer canlılardan (özellikle hayvanlardan) daha iyi verim almak için kullanılmasına yol açmıştır (Sezer, 2011).

Müzik dinlemenin faydaları, insan yaşamında dönem dönem çeşitlilik gösterebilir.

Yener ve Öztürk (2008), müzikle uğraşmanın veya müzik dinlemenin faydalarının çok farklı ve çok çeşitli olabileceğini ifade etmişlerdir. Müziğin, bireyin yaratıcı ve estetik düşünme potansiyelini artırdığını, ifade yeteneğini geliştirdiğini ve devamında akademik başarıyı doğru orantılı olarak etkilediğini belirtmişlerdir. Müzik eğitiminin hızlı okuma-yazma, öğrenme, düşünme ve anlama zorluğu yaşayan çocukların streslerinin azalmasında ve eğitiminde etkili bir yol olabileceğini vurgulayarak; müzik ve bilişsel düşünme arasında oldukça güçlü bir bağ olduğunu belirtmişlerdir.

Muammer Sun' un 2012 yılında yayınladığı “Okul Öncesi Eğitimde Müzik” kitabında; çocukların müzik dinlerken susmayı, arkadaşlarının müzik dinlemesine saygı göstermeyi, müzik dinlerken dikkatini yoğunlaştırmayı öğrendiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra; kulağın güzel ve doğru seslere alıştığını, estetik yönden eğitildiğini, tartım duygularının geliştiğini ve çocuklara önceden belirlenmiş parçalar farklı zamanlarda dinletildiğinde o eserleri ritim ve melodi bakımından hatırlayıp, anlatabileceklerini ve bu sayede müzik dinleme alışkanlığı edinebileceklerini, kişiliklerinin de sosyal ve duygusal açıdan gelişeceğini vurgulamıştır.

Müzik eğitiminin çocuk gelişimine etkilerine değinecek olursak, öncelikle “müzik-çocuk gelişimi” arasında önemli bir ilişki olduğu görüşünü savunuyor olmak anlamına gelmektedir. Bu görüşü destekleyen temel durum, müziğin insanın hayatında belirli bazı önemli işlevleri olduğudur (Eskioğlu, 2003).

Şendurur ve Barış (2002), Amerikan psikoloji derneğinin sunduğu araştırmanın sonuçlarına bakarak, müzik dinlemenin çocukların akademik başarılarına olumlu etkilerinin olduğunu belirtmişlerdir. İlkokul öğrencileri ile gerçekleştirilen araştırmanın, müzik dinlemenin bilişsel olguları öğrenme anlamında oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir.

İlköğretimden başlayarak, olağanüstü ders yükü altında ve amansız bir yarış ortamında olan çocukların ruhsal, zihinsel ve bedensel gelişimini sağlıklı bir şekilde devam ettirmek, okullarımızda uygulanmakta olan sayısal ve sözel alanlardaki yeteneklerin ortaya çıkarılması çalışmalarının yanı sıra, sanatsal yeteneklerin de ortaya çıkarılmasıyla mümkün olabilir. Günlük hayatlarındaki tekdüzeliği gidermek, ruhsal, zihinsel ve bedensel sağlıklarını koruyabilmek için ilköğretim çağındaki çocukları farklı aktivitelere yönlendirmek gerekmektedir. Çocukların üzerindeki baskıların hafifletilmesi müziğin de içinde bulunduğu devamlılık gerektiren sanatsal etkinliklerle sağlanmalıdır (Çilden, 2001).

Çocuklar farklı materyalden elde edilen sesleri öğrenme, deneme ve kullanmaya gereksinim duyarlar. Çocukların melodik duyuları, yetişkinlerinkinden daha farklıdır ve bu duyumu yetişkinlerin standartlarına göre değerlendirilmemelidirler. Okul öncesi çocuk ilk olarak seslerle ilgilenir, neyin hangi sesi nasıl çıkardığını merak eder. Müzik her çocuğun hayatının önemli bir parçası olmalıdır. Müzik çocuklar için bir dil olaksa, onu kullanmaları gerekir (Nye, s. 38).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın sunduğu İlköğretim müzik ders programlarında, müzik dinleme etkinlikleri kapsamında çocukların, derslerde öğretmenleri tarafından seçilerek dinletilecek değişik müzik türleriyle tanışmalarının sağlanmasına yer verilmesi istenmektedir.

Andırcı (2006), Günümüz eğitim sisteminde küresel bir anlayış olarak bilinen şudur ki, her öğrenci öğrenme yöntemi ve zeka yapısı bakımından diğerinden farklılık gösterir. Bazıları sadece dinlemekle; bazıları araştırıp, düşünüp çözümlemekle, kimileri de öğrenme sürecinin içinde yer almak gibi farklı yöntemlerle anlar. Özellikle uygulamaya dayalı müzik derslerinin, öğrenci merkezli ve Gardner'ın çoklu zeka kuramını destekleyen araç gereçler ve yöntemlerle işlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Türkiye eğitim sistemindeki müzik derslerinin içeriğine amaçlarına ve kazanımlarına bakıldığında müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek, zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak, yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirme hedefleri başta sıralanabilir. Bunların yanı sıra MEB'in 2018 yılında açıkladığı müzik dersi öğretim programının özel amaçları ve alana özgü beceriler de aşağıdaki gibidir.

1.1. Müzik Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları (MEB 2018)

MEB' in programında belirtilen müzik dersi genel amaçları şu şekilde belirtilmektedir (MEB 2018):

- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlerle ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,

- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlamak,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamaktır.

1.2. Müzik Dersi Öğretim Programında Alana Özgü Beceriler

Müzik dersine özgü temel bilgi, beceri ve yeterlilikler; kazanımlar ile açıklamaların içerisinde ifade edilmiştir. Müzik dersi; yeniliklere açık, değişime öncülük eden bir yapıya sahip, katılımcı ve sürekli geliştirilebilir olup, müzik derslerinde aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir (MEB 2018):

1. Müziği tanıyabilme
2. Müziği bireysel veya toplu yapabilme
3. Müzik-beden uyumunu sağlayabilme
4. Müzikle kültür, tarih ve estetik arasında bağ kurabilme
5. Müzikle toplum arasındaki bağı görebilme
6. Müziğin bir bilim dalı olarak da farklı bilimlerle ilişkisini kurabilme
7. Müziği millî ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme
8. Dinleme, söyleme ve ritimsel etkinliklerle müzik yapabilme
9. Müziğin her insan için öğrenilebilir olduğunu anlayabilme
10. Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme
11. Kendini müzik yoluyla ifade edebilme
12. Etkin müzik üreticisi olabilme
13. Müzik teknolojilerini kullanabilme.

1.3. Müzik Dersi Öğretim Programının Yapısı

MEB'in Müzik Dersi Öğretim Programı'nda esas alınan öğrenme alanı temelli yaklaşımdır. Program içerisinde her sınıf düzeyinde geçerli aşağıdaki dört öğrenme alanı yer almaktadır.

- Dinleme-Söyleme
- Müziksel Yaratıcılık
- Müziksel Algı ve Bilgilenme
- Müzik Kültürü

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar öğrenme alanlarına göre numaralandırılmıştır.

1.4. Müzik Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Öğretme yöntemleri, öğrenme-öğretme süreçlerinin en önemli öğelerinden biridir. Konu alanında çok iyi, insan olarak çok iyi olmasına karşın, bildiklerini öğretmede, öğrencinin o konuları öğrenmesine yardım etmede etkili olamayan birçok öğretmenin var olduğu söylenebilir. Bu durum büyük ölçüde öğretme yöntemlerinin bilinmemesinden ve onları uygulama becerilerinden yoksun olunmasından kaynaklanmaktadır (Açıkgöz 1998).

Atatürk, yüksek bir insan cemiyeti olarak tanımladığı Türk toplumunun önemli niteliklerinden birini güzel sanatlarda yükselmek olarak belirtmektedir. Güzel sanatları sevmeyi ve bu alanda yükselmeyi, Türk milletinin milli ülküsü olarak görmesini istemiş ve bu ülküyü, çağdaş bir görev saymıştır. 1934 yılı TBMM'nin açılış konuşmasında da aşağıdaki ifadelerle yer vermiştir.

Arkadaşlar: güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak, bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk Musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği olabilmesi, kavrayabilmesidir. Bugün dinletilmeye yeltenilen musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal, ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu şekilde Türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir.

1.5. Problem Durumu

MEB ilköğretim müzik dersi sistemine göre ilköğretimin ilk üç kademesinde müzik dersleri sınıf öğretmenleri tarafından işlenirken, ilköğretimin dördüncü kademesine gelindiğinde haftada bir saat olan müzik dersi müzik branş öğretmenleri tarafından okutulmaktadır. İlköğretimin ilk üç kademesinde müzik derslerinin sınıf öğretmenleri yerine müzik branş öğretmenleri tarafından işlenmesinin daha doğru olacağına ilişkin yaklaşımların olduğu bilinmektedir.

Bu konuya ilişkin görüşlerini Göğüş (2008)' de "İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği" adlı makalesinde açıklamıştır.

"Ülkemizde ilköğretimin birinci kademesinde zorunlu olan müzik dersleri ilk üç sınıfta haftada iki, 4. ve 5. Sınıflarda haftada bir ders saati olarak programlanmıştır ve bu dersler çoğunlukla sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Sınıf öğretmenleri, üniversite öğrenimleri sürecinde birçok dersin metodolojileriyle ilgili genel dersler almışlardır. Ancak, özel olarak alan bilgisi gerektiren derslerden biri olan müzik dersi, etkinliklerini gerçekleştirme ve uygulamada edindikleri bu temel bilgiler ders içerisinde yetersiz kalabilmektedir.

Daha önce uygulanmış olan; sınıf öğretmenleri arasında müzik alanına ilgi duyanlar, seminerler ve kurslar aracılığı ile donanım sahibi olup ilkokullarda aynı zamanda müzik öğretmeni pozisyonuna getirilmeleri ve sınıf öğretmeni yetiştiren kurumların "Yan Alan-Müzik" uygulamasıyla ilkokullar için müzik öğretmeni yetiştirme çalışmaları yeterli sonuca ulaşamamıştır. Bu eğitimciler alan hakimiyetleri olmadığı için uzmanlık avantajını, ve sınıf öğretmenliği avantajını kullanamamışlardır.

Müzik öğretmenleri ise üniversite düzeyinde müzik eğitimi görerek, müzik eğitimciliği ile alakalı gerekli bilgi ve birikime sahip olurlar. Okullara atandıklarında ise II. kademedeki görevlendirilirler. 1995-1996 öğretim yılından itibaren uygulamaya konan İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Kurumları Programı içindeki açıklamalarda müzik öğretmenin I. kademe 4. ve 5. sınıfların Müzik derslerini de üstlenebileceği belirtilmiş fakat uzun bir süre ücretlendirilemediği ve ders yüküne bile eklenemediği için gönüllü bir uygulamadan öte geçirilememiş, ancak son yıllarda kısmen gerçekleştirilebilmektedir."

Sınıf öğretmenlerinin, kimi zaman müzik ders saatlerini diğer dersleri işleyerek geçirdiği gözlemlenmiştir. Bu durumun, ilköğretim dördüncü kademeye gelindiğinde öğrencilerin müzik derslerindeki hazır bulunuşluklarında yetersizliklere yol açtığı görülmüştür.

MEB' in 2018'de açıkladığı müzik dersi yıllık programları incelendiğinde Dinleme-Söyleme etkinliklerinin verimli geçmediği, öğrencilerin farklı türlerdeki müzikler hakkında bilgi sahibi olmadığı görülmüştür. Teknoloji çağı çocuklarının sosyal medya ve internet yoluyla popüler kültürün getirilerinden olan güncel müziklere karşı daha ilgili oldukları gözlemlenmektedir. Birçok akademik çalışmada da söz edildiği gibi çocukların dinledikleri müzikler, onları bilişsel, duyuşsal ve sosyal anlamda etkilemekte ve karakter oluşumlarında önemli bir yere sahip olmaktadır. Tüm bunlardan yola çıkarak araştırmanın temel problemi aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

İlköğretim IV. sınıf öğrencilerine dinletilen müzik eserlerinin öğrenciler üzerindeki etkileri araştırmanın temel problem durumunu oluşturmaktadır.

1.6. Problem Cümlesi

İlköğretim IV. sınıf öğrencilerine dinletilen müzik eserlerinin öğrenciler üzerindeki etkileri araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

1.7. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1. Dinletilen müzikler onları ne yönde etkiledi?
2. Dinletilen müzikleri günlük yaşamlarında dinlemeyi tercih ederler mi?
3. Dinletilen müziklerin dönemlerine göre duygu durumlarında farklılıklar oldu mu?
4. Dinletilen müziklerin yabancı ve Türk eserleri olmaları duygu durumlarında farklılıklar oluşturdu mu?
5. Öğrenciler bu dinleme etkinliğinin müzik derslerinin genel işleyişinde de devam etmesini isterler mi?
6. Bu şekilde yapılan müzik dinleme etkinliğinden hoşlandılar mı?
7. Bu tür etkinliklerin hangi sıklıkla olmasını isterler?

1.8. Araştırmanın Amacı

Müziğin insanlar üzerinde psikolojik bir etkisi olduğu bilinmektedir. Bu etkinin sadece insanlar üzerinde değil tüm canlılar üzerinde etkili olduğu konusu da birçok bilimsel

çalışmaya konu olmuştur. Osmanlı tarihine baktığımızda zaman zaman müziğin iyileştirici gücünün de çeşitli tedavi yöntemlerinde kullanıldığı bilinmektedir.

Her dönemde olduğu gibi özellikle ilköğretim çağı çocuklarında müzik eğitiminin önemi büyüktür. Özellikle 21. yy. çocuklarının bilgiye ulaşma kolaylığı ve teknolojiyi kullanmadaki becerileri düşünüldüğünde, iyi planlanmış müzik eğitiminin onların gelişimleri ve yaratıcılıklarına anlamlı katkılar yapacağı söylenebilir. Tüm bunlardan yola çıkarak farklı dönemlere ait müziklerin çocuklar üzerindeki etkileri merak konusu olmuştur ve araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada ilköğretim IV. sınıf öğrencilerinin belirlenen müzik eserlerini dinledikten sonra ne hissettiklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.9. Araştırmanın Önemi

Müziğin insan psikolojisine olan etkisi çocuklar üzerinde de araştırma konusu olmuştur. Aynı eser her çocukta aynı etkiyi bırakmayabilir. Bireyin sosyo-kültürel ve ekonomik hayatı, çevre ve aile faktörü ve bunun gibi birçok etken bu farklılığın oluşmasında önem taşımaktadır. Örneğin Barok dönemden bir eser bir çocukta heyecan verici etki bırakırken bir diğer çocukta korku etkisi bırakabilir.

Araştırma ilköğretim IV. sınıf öğrencilerine dinletilen müziklerin onların duygu durumları üzerindeki etkilerini tespit etmeyi amaçlar. Bu bakımdan araştırma Ankara ili merkez ilçelerindeki üç farklı okuldaki 4.sınıf öğrencilerinin dinledikleri müziklerde neler hissettiklerini tespit ederek onların müzikal eğilimleri hakkında ve öğrencilerin duygu durumları üzerindeki etkileri hakkında bilgi vermesi açısından önem taşımaktadır.

1.10. Hipotezler

Öğrencilere dinletilen müzikler onların farklı müzik türlerine karşı ilgi duymalarını sağlar.

Öğrencilerin dinletilen müzikler onların farklı müzik türlerine karşı ilgi duymalarını sağlamaz.

Öğrencilerin ilgi duydukları müzikleri dinlemesi onları olumlu yönde etkiler.

Öğrencilerin ilgi duydukları müzikleri dinlemesi onları olumsuz yönde etkiler.

Ne sıklıkla müzik dinlendiğine göre en çok tercih edilen müzik türlerinde önemli farklılık vardır.

Ne sıklıkla müzik dinlendiğine göre en çok tercih edilen müzik türlerinde önemli farklılık yoktur.

Müzik dinlemeyi sevmeye düzeyine göre en çok tercih edilen müzik türlerinde önemli farklılık vardır.

Müzik dinlemeyi sevmeye düzeyine göre en çok tercih edilen müzik türlerinde önemli farklılık yoktur.

1.11. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda verilmiştir.

Araştırma 2019-2020 Eğitim- ğretim yılında Ankara merkez ilçelerindeki belirlenen üç farklı ilkokulda Yüksek Lisans Tez  alışması için belirlenen süre ile,

Araştırmacının sağlayabildiği maddi imk nlarla,

Yüksek lisans tezi için ayrılan süreyle sınırlıdır

1.12. Sayıtlar

Araştırma iki temel sayıtlı üzerinde şekillenmiştir:

Araştırma 2019-2020 Eğitim- ğretim yılında Ankara merkez ilçelerindeki belirlenen üç farklı ilkokulda 108  ğrenci ile yapılmıştır.

Öğrenciler, dinledikleri müzik türlerinde hissettikleri duygu durumlarını belirlemek amacı ile oluşturulan anketi, samimi ve gerçekçi bir şekilde cevaplamışlardır.

1.13. Varsayımlar

Veri toplama araçlarına verilen cevapların doğru ve samimi olduğu varsayılmaktadır.

Öğrencilerin müzik türleri ile ilgili verilen bilgilerin doğrultusunda dinledikleri müziklerin hangi t re dahil olduğunu bildikleri varsayılmaktadır.

Örneklemin evreni temsil etme yeteneğine sahip olduğu varsayılmaktadır.

Bu araştırmada kullanılan veri toplama tekniklerinin bu araştırma için en uygun yöntem olduğu varsayılmaktadır.

1.14. Tanımlar

Duygu: “Bir uyarılma ve bu uyarılmaya özgü belirli bazı düşünceler, psikolojik ve biyolojik durumlar ve birtakım hareketler bütünü” (Goleman, 2003, s.359).

Duygu Durumları: "(a) Durumsal bir uyarıcının veya bulunulan ortamın değerlendirilmesi,
(b) Fiziki hislerde değişiklik,

(c) Anlamlı el, kol, yüz hareketlerinin istediği gibi veya daha sınırlı olarak gösterilmesi,

(d) İlk üç bileşenden bir veya daha fazlasının birleşimini kültürel bir şekilde adlandırması olmak üzere dört bileşenden oluşan durumlardır" (Thoits, 1989, s. 318; akt. Seçer, 2005, s.820).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili kuramsal çerçeveye, yurt içi ve yurt dışında yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Seçil Seda Bozkurt' 2015 yılında yayınladığı tez çalışmasında müzik türlerini şu şekilde ayırmıştır;

2.1. Müzik Türleri

Toplumların sosyokültürel etkileşimleri sonucunda müzik türleri de zamanla genişlemiştir. Birçok müzik türleri sınıflandırmasına rastlamak mümkündür. Yapılan bu araştırmada; Uçan (2005), Yurga (2002) ve Say'ın (2007) müzik türlerini sınıflandırma methodları hakkında bilgi verilmiştir. Uçan (2005, s.109112); Türkiye'deki müzik kültürünün dört ana başlıktan oluştuğunu belirtmiştir. Bu başlıklar;

1. Halk müziği,
2. Sanat müziği,
3. Yığın müziği.
4. Temel müzik (ilk-el müzik),

Olarak sınıflandırılmıştır. Bu başlıklar müzik türlerini oluşturmaktadır ve her bir başlık arasında kesin çizgiler olmayıp, katmanların aralarında etkileşmesi ve kaynaşması ile farklı müzik türleri oluşmaktadır. Bu türler;

1. Geleneksel Türk Halk Müziği,
2. Geleneksel Türk Sanat Müziği,
3. Yeni/Modern (Çağdaş) Türk Sanat Müziği,

4. Yeni/Popüler (Çağdaş) Türk (Halk) Müziği,
5. Uluslararası (Sanat, Halk, Popüler) Müzikler (Uçan, 2005).

Türk kültür tarihinde geçerliliği devam eden müzik türleri; sanat müziği, geleneksel müzik ve popüler müzik olmak üzere üç başlık altında sıralanabilir. Türkiye’de bu üç türün içinde geleneksel müzik; “Sanat Müziği”, “Halk Müziği” ve 19’uncu yüzyılın başlarına kadar “Mehter Müziği” adıyla yaşayan “Geleneksel Askeri Müzik” olarak dört başlıktan oluşur. Türkiye’de geleneksel müzik türlerinin dışında, popüler müzik türleri ile uluslararası sanat müziği (klasik müzik) de türler arasındadır. (Say, 2007, s. 105).

Yurga (2002) ise, Türkiye’deki müzik türlerini;

Türk Müziği

1. Türk Pop Müziği (Türk Pop, Protest Pop)
2. Geleneksel Türk Sanat Müziği
3. Geleneksel Türk Halk Müziği
4. Arabesk Müzik

Uluslararası Müzik

1. Pop Müzik
2. Caz Müzik
3. Sanat Müziği

Eğitim Müziği

Askeri Müzik

1. Bando Müziği
2. Mehter Müziği

Dini Müzik

1. Tasavvuf Müziği
2. Cami ve Tekke Müziği

Özgün Müzik

olmak üzere oluşmaktadır.

Türk Halk Müziği

Kırsal kökene sahip ve halkın içinden gelen anonim özelliği ile bilinen Türk halk müziğinin, dilden dile, kuşaktan kuşağa yayılmış olan, oldukça zengin içerikli halk şarkılarına bizde “türkü” denir. Türkülerimiz ritim ve melodi açısından zenginlik; canlılık ve derinlik içerir (Say,2001, s.27).

Say'a (2005, s.542) göre, kendi köklü geleneğini oluşturarak, halkın duygularını ve düşüncelerini anlatan geleneksel müzik türlerinden olan halk müziği, din dışı ve kırsal kökenli özelliklidir.

Yalın, açık, içtenlikli bir ifade ile toplumun genel, yaşam şeklini ve özelemlerini temsil eder. Halkın duygu ve düşüncelerini, sevgi, göç, sıra özlemi, sevinç ve acılarını, yiğitlik ve daha nice yaşamın toplumsal olaylarını, herhangi bir sanat endişesi olmaksızın, sade ve içten gelen melodilerle anlatabilen ve halkın ortak yaratma gücünün bir ürünü olan müzik, halk müziği kavramını içerir (Arseven,1997, s.83).

Yurga' ya göre Türk insanının yüzyıllardan bu zamana kendine özgü yöresel şivesi ve çalgısı ile seslendirerek, sevincini ve üzüntüsünü paylaşarak ürettiği, kültürünü devam ettirerek, onunla can bulduğu müzik türüdür (2002, s.13).

Halk müziği, bir yörenin yerleşik insanları tarafından üretilen, o yöre insanının ortak yapıtı haline gelen, kulaktan kulağa aktararak yaşatılıp severek söylenen ve çalınan, günümüze kadar ulaşan müziklerdir. Bu müzik türü, yerel kültürün özelliklerini taşır ve çoğunlukla söyleyeni belli değildir. Türk halk müziği, tarihin eski zamanlarından bugüne kadar, Anadolu ve Rumeli'de yaşamış bütün uygarlıkların, kendilerine özgü kültürel değerlerini biriktirerek ve yörelere göre kültürel farklılıkları içinde barındırarak oluşan ve sonuçta zenginliği, çeşitliliği ile tüm dünyada ender görülen bir yapıdadır. Halk müzikleri; severek çalınan, söylenen, kuşaktan kuşağa aktararak yaşayan ve yaşatılan, anonim olan ve o yörenin yerleşik insanları tarafından üretilen müziklerdir. Bu müzikler, kendine has farklılığı olan, o yöredeki insanların ortak paylaşımlarını yansıtan, kendine özgü bir tarzı olan müziklerdir. Yalın ve birleştirici etkisiyle toplumun ortak duygu ve düşüncelerini harekete geçirebilme özelliğine sahiptirler (Bayraktarkatal,2002, s.182).

Halk müziği coğrafi farklılıkları yansıtan bir müzik türüdür. Anadolu'nun yedi bölgesinin kültürünü, farklılıkların, tarihini, kahramanlık hikâyelerini, acılarını, sevinçlerini anlatan geniş bir yere sahiptir. Türk halk müziğinin en önemli özelliği de anonim ve yöresel olmasıdır. Diğer önemli özellikleri ise makamsal, anonim ve din dışı olmasıdır. Başlıca çalgılarının; bağlama ailesi, davul, zurna, kabak kemane, kemençe, tar, kaval, mey, tulum, sipsi, zil, kaşık gibi çalgılar olduğunu söylenebilir. Türk halk müziğinin önemli yorumcuları ve bestecilerinden bazılarını örnek vermek gerekirse; Karacaoğlu, Köroğlu, Pir Sultan Abdal, Dadaloğlu, Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Aşık Mahsuni Şerif, Aşık Veysel, Ruhi Su, Arif Sağ, Erdal Erzincan, Erol Parlak olarak sıralanabilir (Yurga, 2002).

Türk Sanat Müziği

Sanat müziği; soylu, nitelikli, geleneksel özellikler taşıyan ve sanatsal amacı önde gelen bir müzik türüdür.

Çoğunlukla Osmanlı sarayında yaşamış ve yaşatılmış, Cumhuriyet Türkiye'si ile birlikte tüm ülke insanımıza mal olmuş, uzun süren eğitimler sonucunda seslendirilebilen, yazıldığı notadan okunamayan ve çalınamayan, gün geçtikçe yüzlerce makamı bulunan, günümüzde hala problem olan, çalgısı ve notası standart olmayan, üzerinde sürekli tartışılan, kendi çalgılarının yanı sıra batı çalgılarını da içine alan, , assolistler çıkaran, ünlüler yetiştiren, Hacı Arif Bey, III. Selim, İsmail Dede Efendi, Yesari Arif Ersoy, Tamburi Cemil Bey, Sadi Işıl, Münir Nurettin Selçuk, Selahattin İçli, Şerif İçli, Fehmi Tokay, Vecdi Seyhun, Şevki Bey, Suphi Ziya Özbekkan, İsmail Baha Sürelsan, Şemsettin Ziya Bey, Selahattin Pınar, Avni Anıl, Şekip Ayhan Özışık, Refik Fersan gibi çok sayıda önemli besteciyi ve müzisyeni tarihinde barındıran, en önemli özelliği olan tek sesliliğinin yanı sıra, son yıllarda çoksesli örneklerine de rastladığımız müzik çeşidimizdir (Yurga, 2002, s.16).

Türk tarihi incelendiğinde, oldukça köklü bir tarihe sahip olduğu, Türk toplum yaşamının ve kültürünün önemli bir ögesi olduğu bilinmektedir. (Ögel,1987, s.4-5).

Tarih kaynaklarında da görüldüğü üzere, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemi ve Cumhuriyet tarihi, modernleşme ve batılılaşma tarihidir. Bu zamanlarda ülkenin her anlamda yenilenmesi söz konusu iken, toplumda önemli yere sahip sanatsal yeniliklerde göz ardı edilmemiştir. Türk sanat müziği, birçok müzik çeşidi gibi geçmişinde dönemsel farklılıkları barındıran bir müzik türüdür.

Tanrıkorur' a göre (2000, s.25) bazı araştırmacılar tarafından Osmanlı Sanat müziği adıyla da bilinen Klasik Türk Musikisi, estetik ve teknik özellikleri, işlevi, amacı bakımından incelendiğinde Osmanlı toplumunun, sanatını ve kültürünü yansıttığı görülmektedir. O dönemlerde klasik sanat müziği, soylu kişilerin müziği olarak bilinirken, yaşanan alana ve ortama göre değişiklikler göstermiştir. Osmanlı sanat müziğinin alanlara göre farklılıkları aşağıdaki biçimde sıralanabilir;

1. Saray ve konak müziği
2. Askeri müzik, Mehter müziği
3. Kent eğlence müziği (Fasıl, ince saz)
4. Meslek teşkilatları müziği

5. Eğitim müziği, Medrese müziği, Enderun meşkhane müziği

6. Dinsel müzik: Cami ve mescit müziği, Tekke ve tarikat müziği (tasavvuf müziği)

Bu alan 14. ve 19 yüzyıllar arası için geçerlidir. 19. yüzyıldan sonra Osmanlı müziği, yenilenir. Klasik Türk müziği dindışı ve dinsel konular içeren, teksesli, makamsal bir müziktir. Ancak üç temel kaynağı merkez alarak senteze ulaştır. Bunlar;

1- İslam öncesi toplum müziği,

2, Fars, Arap ve İslam müziği,

3- Bizans, Eski Yunan ve diğer halkanın müziğidir (Tanrıkorur, 2000, s.25).

Fantezi-Arabesk Müzik

Fransızcadaki “arabesque” teriminin türk diline katılmasıyla yayılan “arabesk” kavramı ülkemizde 1970’li yıllarda artmış, 80’li yıllarda da bu müzik kültürünü zirveye çıkararak en çok tercih edilen müzik türlerinden biri haline gelmiştir.

“Arabesk müzik kültürü” Türkiye’de alt ve üst kültürlerin, duygularının, kültürel biçimlerinin birbirine geçerek; Batı müzik kültürünün etkisinin ve modernleşen toplumsal hayatın kentsel ritmin kendini ortaya koyduğu bir göstergedir. Arabesk müzik daha açık bir ifade ile müziğimizin Batılılaşması ile geçirdiği değişimlerin bir sentezidir (Işık ve Erol, 2002, s.69).

Arabesk müziğin toplumda Arap kültüründen doğduğu bilinse de, bu bilgi tam olarak doğru değildir. "Arabesk şarkılar Arap müziğine, ritim ve çalma tekniği açısından benzeyebilir, fakat arabesk müziğin arabesk adını almasının asıl nedeni, sözlük anlamına baktığımızda, çalgıların çeşitliliğinden ve ezgilerindeki süslemelerin çokluğundandır" (Yurga,2002, s.25).

Nuri Sesigüzel ve Orhan Gencebay’ın öncülük ettiği arabesk müzik; Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur, İbrahim Tatlıses gibi sanatçılar da bu akımı devam ettirmiştir. Arabesk müzik de Türk Halk Müziği, Türk Musikisi, Arap müziği, Batılı müzik türleri gibi farklı müzik formlarından ve müzik türlerinden etkiler taşımaktadır. Onların her birinden karma özellikler almakta, ama hiçbirine benzememektedir.

Timur Selçuk Arabesk Müziği tanımlarken, bu türün; “Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinden etkilenen, batı tarzı yapay motif ve tavırlar da katılarak, çağdaş bir müzikal azgelişmişlik örneği” olduğuna değinir. Tüm bunların yanı sıra, Arabesk müziğin; “Türkiye'nin kültürel ve ekonomik tablosunu ustalıkla sergileyen, ritmik yapısıyla dinamızdan uzak, tekdüze bir müzik” olduğunu belirtmiştir (Erşanlı, 2012, s.119-120).

Garaudy de (1983, s.37) arabesk müzik hakkındaki yorumu şu şekildedir; “Arabesk, hareketler halinde, ritimli, filizlere bağlı, ikiye ayrılan yaprak sürmelerinden oluşan özel şekiller ve yalnızca İslam sanatına has bitki biçimleri olarak tanımlanabilir. Buna göre doğanın müziksel anlatımı ile rasyonel anlamı özellikle arabesk müzikte bütüncül bir düzen içinde verilmektedir.”

Arabesk müziğin sözlerinde isyankar tavır ve kadercilik vardır. Alt ve üst kültürü birbirine bağlayanı bu müzik türü kısa sürede müzik literatüründe yerini almıştır.

Güngör (1993), arabesk müziği tercih eden dinleyicilerin çoğunlukla, taşra kökenli ve alt sosyo-ekonomik sınıftan insanlar olduğunun tespitinde bulunmuş, bu insanların yaşam felsefelerinin ana temalarının kadercilik, yalnızlık ve umutsuzluk olduğuna değinmiştir. Bu müzik türü dinleyicilerinin, saldırganlık, öfke ve yabancılaşıma düzeylerinin de yüksek olduğu düşüncesini öne sürmektedir.

Öztuna’ ya göre, (2000) arabesk müzik; “Arabesk müzik şehre yerleşip gecekonduda yaşayan köy kökenli halkın rağbet ettiği, musikimizde de son çeyrek asırda ortaya çıkan bir türdür.”

Güliden Karaböcek, Ebru Gündeş, Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur, Müslüm Gürses, Kibariye, Selami Şahin, Cengiz Kurtoğlu, Azer Bülbül, Hakkı Bulut, Ümit Besen gibi müzisyenler bu türün bazı temsilcileridir (Yurga, 2002, s. 25-42).

Pop-Rock Müzik

Pop Müzik: Birbirinden türemiş iki kavramdır pop ve popüler. Pop müzik, popüler müziğin bir alt grubudur.

"Pop müzik; geniş kitlelerce benimsenen, yaygınlık anlamı taşıyan bir türdür. “Popüler” kelimesinin kısaltılmışı olarak bilinir. İngilizcede popüler: “güncel ve yaygın” anlamına gelmektedir. Anlam bakımından terim, “eğlence müziğini” ifade eder. Müzikte eğlence ögesi aslında her dönemde, her ülkede yer almıştır. Günümüzde de eğlencenin ağırlık kazandığı müzik türüne “pop” ya da “popüler” denmektedir (Say, 2002, s.433)."

Bu terimleri Solmaz da (2009), makale niteliğindeki çalışmasında açıklayarak “pop” kavramın sözlük anlamından yola çıkarak “pop”, “popüler” sözcüğünün kısaltılmışı olup, temelinde Latin kökenli, Populus'dan people’a yani türkçesi: “halk” olan kelimedenden türediğini belirtmiştir. Araştırmacı, popüler sözcüğünün birden çok anlamının bulunduğunu belirterek; herkesçe sevilen, anlaşılabilen ve halka ait bir kavram olduğunu söylemiştir.

Popüler müzik türü, geçmişten günümüze kadar zamanla adını pop müziğe bırakmıştır.

Say (2005); 1954'te Afrika ve Avrupa'da refah düzeylerinin artması ile birlikte yeni bir dönemin başladığını ve popüler müziğin kendine has toplumsallaşma şekli, dans ve giyimleri değişen yeni kuşağın döneminin başlamış olduğunu belirtmiş ve böylelikle; popüler müziğin isminin "pop" olarak kesinleştiğini belirtmiştir.

Popüler müzikler, genellikle hızlı tüketim için üretilmiş gibi görünse de, zamanla bu hale gelmiştir. Kendine has sektörel işleyişin sınırları içinde yapılandırılan, tepki bir kültüre ait beğeniyle sınırlandırılmayan, bileşik bir kültüre ait müziklerdir (Orhan, 2003, s.47).

Pop müzik, 1930 yılına kadar kökleri olan ve 1950'li yılların sonlarında da özellikle Amerika'da genç nesil arasında popüler hale gelen bir müzik akımıdır (Say, 2005, s.433).

Halkın hafif müzik ve etnik dans şarkılarından doğmuş, İngiltere' de rağbet görerek dünyaya yayılmıştır. Pop müziğinin en belirgin özelliklerinden biri de ezgisinin yalın olmasıdır. Bu şekilde çabuk hatırlanacak ve akılda daha çok kalacaktır. Yalın bir ezgisi ve zengin ritim kalıpları ile desteklendiğinde ise, ezginin değeri düşerek eser dans etmek için hazırlanan eğlenceli bir şarkı olacaktır. Bu sonuç pop müziğinin ticari özelliğini de bizlere gösterir.

19. yüzyılın başlarında Avrupa'da rağbet gören pop müzik, 20. yüzyılın sonunda büyük oranda artarak, müzik türleri arasında en çok tercih edilenlerden biri olmuştur. Bu sürecin hızlanması, ülkeler arasındaki etkileşimi doğru orantılı olarak etkilemiştir. Avrupa'da durum böyleyken, Türkiye; popüler müzik ile Cumhuriyet döneminde tanışmıştır. Türkiye' de popüler müzikler; batı kültürü ile kaynaşmanın göstergelerinden biridir. 20. yüzyılda bu değişim zamanla daha da belirginleşmiştir. (Say, 2005, s.434).

Türkiye bu süreçte pop müziğini fazlasıyla benimseyerek, Avrupa'da da olduğu gibi hızla yayılma göstermiştir. Bu durumun birçok sebebi vardır; geleneksel müziklerimizin pop müziğine göre bestelenmesi, yabancı şarkılara türkçe söz yazımı ve hitap edilen genç nüfustur.

Yurga, "Türkiye'de ki Popüler Müzikler" i anlatırken şu ifadeleri kullanmıştır (2002, s.17):

95 yıllarında ülkede aniden zirve yapan pop müziği, arabesk müziğin de önüne geçmiştir. Türkiye'de bu dönemde pop müzik piyasasının hızla artış göstermesinin nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Radyo ve televizyon kanallarının artarak, ihtiyaçları olan müzik programlarında, arz-talep dengesini kurabilmek adına amatörler dahi olanak sağlaması,
- 1980'lerden sonra ithal yolların açılarak elektronik araç gereçlerin daha rahat ülkeye girebilmesi, kasetçalar, müzik setleri ve elektronik çalgılara erişimin artması,
- Müzik yapımcılarının desteklemesi,
- Genç nüfusun fazla olduğu ülkemizde, bu kesimin hedef alınması,
- Zamanla arabesk müziğin değerini yitirmesi ve yeni arayışlara girilmesi.

Hızla artan ve günümüze kadar güncelliğini koruyan bu müzik türü, ülkemizde zengin sanatçı kitlesini oluşturmuştur. 20. yüzyılın sonlarından bu zamana kadar gelen sanatçılar halen dinlenmektedir. Türkiye'de o dönemden bu yana, bu müzik türü içerisinde değerlendirilebilecek bazı sanatçılar; Nilüfer, Ajda Pekkan, Sertap Erener, Sezen Aksu, Tarkan, Kayahan vd. biçiminde sıralanabilir.

Pop müzik dünyanın birçok ülkesinde önemli bir yol katederek, 1960'lara damgasını vuran bir müzik türü haline gelmiştir. Bu dönemde Avrupa'da çokça dinlenen ve günümüzde de güncelliğini yitirmemiş isimler; Beatles, Pink Floyd, Jetro Tull, Led Zeppelin olduğunu söyleyebiliriz.

Rock Müzik: Rock müzik 50'li ve 60'lı yıllarda dinleme artışında önemli artış gösteren müzik türlerindendir. Zaman içerisinde tüm dünyaya yayılarak varlığını ispatlamıştır. Bakıldığında popüler müziğin alt kollarından biri gibi görülse de rock müzik için kendine özgü bir güncelliği ve tarzı olan bir tür olduğu söylenebilir.

Rock, en başta ABD'de popüler danslar ve şarkılar yaratmak amacıyla çıktıysa da sonrasında güncel problemlere bir başkaldırı olarak yönlenmiştir. Haksızlıklara, savaşımlara ve silahlara, nükleer santrallere, ayrımcılığa, enflasyona, ırkçılığa, ezilmişliğe, sınırlara, haksızlıklara, düşmanlıklara, karşı toplum tepkisini yansıtmak için seslendirilen şarkıların birçoğunu Rock şarkılar oluşturur. (Yurga, 2002, s.21).

Rock müzik: "müzik tarihinin; en karlı ve yaygın bir türü olarak bilinen uluslararası endüstrinin önemli bir kolu olan popüler müzik çeşididir. "Rock" sözcüğü bütün dillere girmiştir ve "sallanma" anlamına gelmektedir. Fakat, sallanmanın "roll" biçiminde, "yuvarlanarak" yapılması gerektiği de belirtilir (Say, 2005, s.452)."

20. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan popüler müzik çeşidi olan rock müzik, serbest şekilde çalınıp, söylenen bir müzik türüdür. Pop müziğin alt kollarından sayılan rock müzik

şarkılarda güncel meseleleri işlerken, zaman içerisinde daha da net bir tavır göstererek döneme karşı gelmesi ile damgasını vurmuştur.

Rock müzik, 20. yüzyılın sonlarında birçok ülkede olduğu gibi, ülkemizde de büyük bir traj yakalamıştır. Hem vokal hem de grup halinde yapılan müzik; geçmişten günümüze grupların değişip, yeni tür şarkıların çıkması ile popülerliğini ve güncelliğini ilk zamanlarına göre yitirmiştir. Gerek şarkı sözleri açısından gerekse müzikal açıdan “sert” bir müzik tarzı vardır. Rock müzik genel olarak; elektrogitarlar, hareketli ritimler ve sert vokallerle karakterize olan, vurmali enstrümanların seslerinin baskın olduğu bir müzikal yapıya sahip; şarkı sözlerinde hayatla, doğayla, ölümle, insanlarla vb. ilgili daha farklı konuların işlenebildiği bir müzik türü olarak tanımlanabilir (Arnett, 1991, s. 573-593).

Bir döneme damgasını vuran ve güncelliğini günümüzde de koruyan bazı sanatçıların bu türü temsil ettiğini söyleyebiliriz. Bunlara örnek verecek olursak; Teoman, Mor ve Ötesi, Yaşar Kurt, Şebnem Ferah, Bulutsuzluk Özlemi, Erkin Koray, Barış Manço, Cem Karaca, Athena, Özlem Tekin, Cahit Berkay, Hayko Cepkin, Üç Hürel, Haluk Levent, İlhan İrem olarak sıralanabilir.

Rock müziğinin, Avrupa’da en dinlenen sanatçılarından; TheShadows. Pink Floyd, The Beatles, Metallica, The Animals, Black Sabbath, The Rolling Stones, Iron Maiden, Chuck Berry, Red Hot Chilli Peppers, Elvis Presley, Radiohead, Offspring, HIM, The Cranberries, The Doors, Rolling Stone, U2, Muse, Deep Purple, CCR, GunsandRoses, Mega Death, Radiohead, Pearl Jam, Led Zepplin, Nirvana, Bill Haley (Yurga, 2002; Say, 2005).

Rap-Hip HopMüzik

Rap Müzik: RAP'in ‘Rhytmand Poem’ veya ‘RhythmicAfricanPoetry’ (Ritmik Afrika Şiiri) temalarının kısaltması olduğu bilinse de rap kelimesi, İngilizcede kelime anlamı olarak ‘ağır eleştiri’ anlamına gelmektedir. Rap genellikle hızlı ritim eşliğinde söylenen sözlerdir. Müziğin ritmi ile uyumlu kelimelerden oluşan sözlerle de MC'lik söylenmektedir. MC'nin açılımı ise Microphone Control ya da MicCheck (Mikrofon Kontrol), Master of Ceremonies (Seremoni Ustası) gibi terimler söylenebilir (Wikipedia, 2015).

Türkiye’de rağbet görmeden önce Avrupa’da yayılan ve içeriği, tarzı, temposu ile diğer müzik türlerinden farklı olan rap müzik, zaman içerisinde ses getiren bir tür olmuştur. Zamanla rap, hip-hop müzikle özdeşerek aynı türe mensup müzik çeşitleri olarak anılmışlardır.

Türkiye'de bu tarz müzik türlerinin atak göstermesi; 1980'lerde Almanya'da yaşayan "Cartel" isimli müzik gurubu ve gurbetçi gençlik ile olduğu söylenebilir. Bugün dünyanın birçok yerinde bilinen rap müziğin Türkiye'de Almanya kökenli Cartel grubunun ortaya çıkmasıyla başlamıştır (Arıcan, 2005, s.78). Türkiye'deki gençler ve Almanya'daki Türk gurbetçiler sayesinde üne kavuşan Cartel, genellikle göçmenlerin kimlik problemlerini anlatan şarkılar yaptığı için ülkemizde milliyetçi söylemleriyle bilinmektedir. Bu nedenle Cartel'in Türkiye'deki ve Almanya'daki başarısı oldukça önem taşımaktadır. Türkiye'de albüm satışlarıyla ve dinlenme oranlarıyla Michael Jackson'ı dahi geride bırakan grup, Berlin'li Ozan Sinan'ın bir projesi olan, Almanya'nın 3 ayrı şehrinden bir araya gelen 3 farklı grubun birleşmesi ile kurulmuştur. Biri Alman, beşi Türk ve biri Afro-Kübalı olmak üzere yedi üyesi olan bir gruptur. Düz siyah üstünde Türk bayrağındaki hilal işaretini anımsatan bir 'C' harfinin basıldığı tişörtlerle sahneye çıkmışlar ve bu motifi albüm kapaklarında da kullanmışlardır. (Çınar, 2001, s.143).

Çınar'a göre (2001), Cartel'in ardından, Aziza A, Fuat, Sultana, Silahsız Kuvvet, Fresh B, Nefret gibi isimler tarafından devam eden Türkçe rap, 2004 yılında Ceza'nın albümünün çıkması önemli ilgi çekmiştir. Bugün Sagopa Kajmer ve Ceza için Türkçe Rap' in halen en popüler isimleri olduğunu söylenebilir.

Rap müziğin diğer önemli yönü ise, dinleyici kitlenin rap müziği dinledikleri mekanlarda grafiti sanatına eğilimli olmalarıdır. Çünkü dinleyici genç kitle rap müziği dinlerken grafiti eserleriyle, break dans yaparak, bu türü daha etkileyici hale dönüştürdüklerini düşünmektedirler. Grafiti sanatı, kalıplaşmış sanat anlayışının dışına çıkar ve kuralsızlığı rap ve hip-hop müzik ile ifade eden grafiksel bir sanattır. Hip-hop müziğinin temelini oluşturan Rap ağır eleştiri içermesi ve sözlerin hızlı söylenmesi ile grafiti sanatıyla da benzerlikler taşır. Rap müzik anlam bakımından "ağır eleştiri" olduğu için grafitinin felsefesiyle ortak noktalara sahiptir. 1970'li yıllar içerisinde Rap müziğinin ortaya çıkmasıyla grafitinin yayılma yılları yakın zamanlara denk geldiği için birbirleriyle olan etkileşimleri de fazla olmuştur. Hareketli bir müzik oluşu, hızla söylenen sözleri ve sert dans stili, spreya boyayla hızla uygulanan grafiti sanatının birleşimi ile gençlerin hoşuna gidecek ritim ve hızla oluşturmuştur. İkisi arasındaki bu etkileşim özellikle gençlerin dinlemeyi tercih ettiği yeni bir türün temelini oluşturmuştur (Kahraman, 2012).

Hip-Hop Müzik: Angı (2013), hip-hop müziği kültürünün; 1970'li yıllar Amerika'sında kötü şartlarda ve azınlık olarak yaşayan siyahilerin, eğlenmek için yaptıkları, yaşam

tarzlarını yansıtan kültür olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, hip-hop müziğinin güncel düzene karşı gelme açısından Rap müzik ile benzerlik gösterdiğini görebiliriz.

Bazı eleştirmen ve tarihçiye göre 1970'lerin ilk yarısında "Boogie Down Bronx" adında, bir eyalette ortaya çıkan hip-hop keşif ve enerji dolu bir yer altı kültürünün mücadelesidir. Cadde köşelerinde, bodrumlarda, şehir parklarında yaşanan insanların gece boyu şiddetli sanat formları ve yeni kimlikler inşa etmeleri sürecidir. New York sokaklarında yaygınlaşan, rock ve dıko tarzlarıyla da bütünleşebilen, ritmik vuruşlar ve doğaçlama kafiyelerle karakterize edilebilen, genellikle politik ve sosyal konuları içeren, çoğunlukla da enstrüman eşiksiz (acapella) olarak, hızlı konuşma stili olan tarzda bir müzik türüdür. Çoğunlukla hip-hop müziğinin alt kolu olarak bilinir ve rap müziğin hitap ettiği kitle ile hip-hop müziğinin kitleleri benzerlik göstermektedir. Rap müziğin alt kolu olan Hip-hop, bir kültürün adıdır. (Watkins, 2005' den aktaran Bayrak, 2011).

"1970 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'nin New York City çevresi ve bölgesinde yayılan bir hip-hop akımıdır. ABD'nin doğu bölgesini içine alan bu bölgeye farklı yerlerden katılan rap sanatçılarının zamanla oluşturdukları tarzıdır. Alışılan kafiye düzeni ve "oldschool" tarzından farklı "East Cost" genellikle lirik yapı ile oluşturulan bir türdür. Çok heceli tekerlemeler, karmaşık cinas ve karışık metaforlar ile düzenlenmiştir. East Coast hiphop'ta sanatçıda çok iyi bir ses yeteneği olmasına gerek yoktur. Agresif bir vurgu tarzı gerekmektedir. EPMD ve Public Enemy gibi gruplar bu anlatılanlara örnektir. Ayrıca Eric B. & Rakim, Slick Rick, Big Daddy Kane, Boogie Down Productions gibi sanatçılar ve gruplarında lirik yeteneği kuvvetlidir" (Wikipedia, 2015).

En çok gençler tarafından rağbet gören hip-hop, günlük yaşantıyı değiştiren ve etkileyen bir kültür yapısıdır. Eşitsizliğe başkaldırıyı ve isyanı ana felsefesinde barındıran hip-hop, toplumsal eleştiri üzerinden beslenen bir söylemdir. Gençlerin, ötekileştirildikleri toplumu eleştirmesiyle şekillenen hip-hop, eğlenceleriyle ve sokak partileriyle oldukça geniş kitlelere ulaşmıştır.

Ernie Panicioli, hip-hop müzikten bahsederken; Baskıdan, acıdan, sokaklardaki sıkıntıdan, kendi geleceğine bağlanamamanın, işsizlik gibi problemlerden ortaya çıktığını belirtmiştir. Eğitimlerini yeterli alamamalarının eksikliğinden dolayı da çocukların ve gençlerin kendilerine özgü sokak dillerini yarattıklarını söylemiştir (Alridge, 2005, s.235; Bayrak, 2011, s.41).

Protest Müzik

Bazı kaynaklarda diğer adı; “özgün müzik” olarak da bilinen protest müzik, kitlelere hitap eden ve politik niteliklere sahip bir türdür. Protest müziğin felsefesinde sanatı halk için yapmak vardır ve ağırlıklı olarak “sol düşünceyi” savunan protest müzik, zaman içerisinde popüler müzikler arasında da yerini almıştır. Müziklerde enstrümanlardan genellikle gitar kullanılmıştır. Bu müzik türü ülkemizde, siyasi açıdan önemli tarihler olan 1960-80 yılları arasındaki darbelerin ve siyasi karışıklıklardan sonra patlayarak, hapishane, özgürlük, yiğitlik gibi konuları ele almıştır.

Kaygısız 'a göre Türkiye’de 80’li yıllarda neredeyse iç savaş boyutuna gelen siyasi kavgalar, tartışmalar toplum içerisinde oldukça büyük bir sarsıntıya yol açmıştır. Bunun sonucunda siyasal partilerin ise bu duruma çözüm bulamamalarından dolayı halkın kendilerine bir kurtarıcı arayışına girmesine yol açmıştır (2000, s.386).

Dünyanın birçok ülkesinde var olan protest müzik türleri, çıktıkları bölgenin müziksel kültürlerinden etkilenerek üretilmişlerdir. Amerika Birleşik Devletleri’nde Bob Dylan veya Joan Baez Rock müzik formatında; Arjantin’de Mercedes Sosa Latin müziği formatında, Yunanistan’da Maria Farantouri Akdeniz müziği tarzında birçok protest şarkılar icra etmişti. Avrupa ve Amerika’daki örneklerden farklı olarak Türk protest müziği, Anadolu’nun müziksel öğelerini içermektedir. Protest müzik, en başta halk müziği formundan önemli ölçüde etkilenmiştir. Bunun nedeni, halk müziğinin öncelerden gelen siyasi yönüdür. Dadaloğlular, Pir Sultan Abdallar, Köroğlular, Karacaoğlanlar ve daha nice halk ozanı muhaliflikleri ile de bilinirler (Özkan ve Mustan Dönmez, 2014, s.150).

Özkan ve Mustan Dönmez’e (2014) göre, Türkiye’de; Edip Akbayram, Ruhi Su, Grup Yorum, Zülfü Livaneli, Ahmet Kaya, Selda Bağcan, Ali Rıza Binboğa, Ezginin Günlüğü, Melike Demirağ ve Yeni Türkü protest müzik alanında icra yapan sanatçılara ve gruplara örnektir.

Klasik Batı Müziği

Hristiyan Avrupası’nda kiliselerde dini törenlerde ilahilere eşlik etmek amacı ile başlayan, zaman içerisinde çok sesli müziğe dönüşmüş, halk müziğinden tamamen ayrılmış ve net

çizgileri olan, halkın kültür seviyeleri ile bağdaştırılan kökeni Avrupa olan bir müzik türüdür. Zamanla dönemlere ayrılmıştır. Bunlar; Rönesans, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemdir.

Tarih öncesindeki çağlarda müzik, ritmik hareketin öne çıktığı bir yapıdaydı ve müziğin büyü amaçlı yapıldığı sanılmaktaydı. Tarım devriminin gerçekleşmesi ile birlikte insanlar, yerleşik hayata geçmeye başlamış ve ilkel insandan çağdaş insana geçişte gelişmeler (eğitim, yazı, para, takvim, ticaret, matematik, madencilik, hukuk, gemicilik vb.) bu çağın kültürünü yükseltmiştir. Bununla paralel olarak ilk çağ uygarlıklarında baktığımızda müzik, artık büyü amacıyla yapılmamaya, bilinçli bir şekilde, estetik amaçla yapılmaya başlamıştır. İlkçağlarda, klasik Yunan tiyatrosunun temelleri atılmaya başlanmış, ses fiziği ve ses aralıkları ile müzik teorisi zamanla geliştirilmiştir. Anadolu, Mezopotamya, Mısır, Çin ve Hint uygarlıklarının müziğe kattıklarının yanı sıra, Antik Yunan uygarlığının da geliştirdiği müzik sistemi, Avrupa müzik kültürünün temelini oluşturmaktadır (Say, 2010, s.196-197).

Bu müzik türü, Avrupa toplumlarının dini, tarihi ve çağdaş yapılarının izlerini taşımaktadır. Bu tür tonal yapıda oluşturulan çok sesli bir müzik türüdür. Genellikle, sözsüz çalgı müziği olarak ön plana çıkmıştır. Bilinen belli başlı dönemleri; Rönesans, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemdir (Özdemir ve Koç, 2010, s.97).

Rönesans Dönemi; Çalgı ağırlıklı ve çok sesli müziğin yeni duyulduğu dönemdir. Rönesans kelime itibarıyla yeniden doğuş anlamına gelir. Eski Yunan ve Latin sanatının yeniden keşfedilmesidir. Tarihte bu dönem 15-17yy.'ın ilk yıllarını kapsar. Başlıca çalgıları; org, klavsen ve arptır. Say (2005, s.457), bu dönemin başlıca bestecilerini, beş evreye göre aşağıdaki biçimde sınıflandırmıştır:

- Dufay, Dunstable, Binchois (1410-1460)
- Ockeghem, Obrecht (1460-1490)
- Josquin, Isaak, Nouton (1490-1520)
- Willaert, Clemens non Papa, Gombert, Jannequin (1520-1560)
- Gabrieli, de Monte, Palestrina, Lassus (1560-1600)

Bu dönemde müziğe önemli ölçüde yol gösteren yerler kiliseler, şatolar ve üniversite çevreleri olmuştur. Kilise müziğinde çok seslilik, dini törenlerinin ciddiyetine zarar vermemesi şartıyla kabul edilmiştir. 14. yüzyıla gelindiğinde, kilisenin katı baskısına

dayanamayan besteciler, zamanla kilise baskıdan kaçıp saraylara sığınmaya başlamıştır. Böylelikle müzik, yapı ve armonisi bakımından gün geçtikçe zenginleşmiş, dünyevileşmiş ve müzikte yeni türler kendini göstermiştir (İlyasoğlu, 2013, s.27-28).

Barok Dönem: Alaner'e göre (2000, s.23), monotonluktan uzak, özellikle klavyeli çalgıların oldukça rağbet gördüğü bir dönemdir. 1600–1750 yıllarını kapsar. Dönemin bestecileri Antonio Vivaldi, Claudio Monteverdi, Heinrich Schütz, Johann Sebastian Bach, George Friderich Handel'dir. Bu dönemde görkemli ve büyük sahne eserleri yazılmış, enstrümantal ve din dışı müzik ön plana çıkmaya başlamış, konuşma dilinin ritmik yapısına uygulanarak bestelenen operalar yazılmaya başlanmış, armonide yepyeni düşünceler gelişmiş ve yeni müzik formları bestelenmiştir.

Klasik Dönem: Pek çok stil ve besteleme kuralının yerleştiği, klavsen ve arpın yerini artık piyanoya bıraktığı dönemdir. 1750–1820 yıllarını kapsar. Önemli bestecilerinin; Franz Schubert, Joseph Haydn, Ludwig Van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart olduğunu söyleyebiliriz. Klasik dönem eserlerinde, melodi ve armonide fark edilir bir basitlik ve açıklık vardır. Bununla yanı sıra eserlerdeki değişen cümle yapıları da Barok dönem eserlerine kıyasla daha düzenli ve kısadır (Alaner, 2000, s.23).

Romantik Dönem: Müziğin güncel hayatın içinde olduğu ve eğitimin içerisine de müziğin dahil edildiği, ritmin ve melodinin ön planda olduğu bir dönemdir. Dönemin bestecilerinin: Beethoven, Weber, Schubert ve Rossini, Chopin, Liszt, Paganini, Richard Wagner, Johannes Brahms, Tchaikovsky, Gustav Mahler, Richard Strauss olduğunu söyleyebiliriz. Müzikte Romantik Dönem, 19.yüzyılın tamamını içine alan ve 20.yüzyılın başlarına kadar süren bir akımdır (İlyasoğlu, 2013, s.97).

Romantik besteciler, şahsi duygularını dışa vurabilmiş, klasikleşen kalıpların dışına çıkabilmiş ve müziklerinde enstrümantal ve armonik renklerin zenginliğini kullanmış, bu sayede dramatik seslenişe ulaşmışlardır. Romantik besteciler, belli kalıpların içine girmekten kaçınmış ve yapısal bütünlüğe oldukça önem vermişlerdir. Romantik dönem, sanatçının kendisini ve duygularını rahatça ifade edebildiği ve müziğe yansıdığı bir dönem olmuştur. (İlyasoğlu, 2013, s.97-98).

Çağdaş Dönem: 1900 yıllarından bugüne gelen dönemi kapsar. Bu dönemde müzikte “ulusçuluk” kavramı ön plana çıkar. Carl Orff, Debussy, Mahler, Prokofiev, Stravinski, Ravel, Shostakovich ve Gershwin döneme damgalarını vurmuşlardır. Igor Stravinsky,

Claude Debussy, Bela Bartok, Arnold Schönberg, Anton von Webern, Alban Berg ve 1945 'den sonra da Witold Lutoslaw, John Cage ve Luigi Nono önemli besteciler arasındadır

Bu dönemde müzikte teknik, biçim, içerik, stil ve anlatım dili bakımından bilinen bütün kalıplar yıkılmıştır. Müzik, Avrupa kaynaklı olmaktan çıkmıştır ve kolay yayılabilir hale gelmiştir. Teknolojiyle paralel olarak nota yazımı, ses kayıt sistemleri de gelişmiş ve nota basımı ve koruması kolaylaşmıştır (İlyasoğlu, 2013, s.212).

Askeri Müzik

Türk kültür tarihinin temeline baktığımızda şaman inancının izlerine rastlarız. Dini bir tapınma aracı olarak kullanılan müzik, etkileşime açık bir gelişim göstermiştir. Türklerin tarihteki göçebe yaşamlarından dolayı kültürel çalgılarını taşınabilir kullanması (flüt, nakkare, davul ve def gibi) ve yine göçebe yaşam kültürünün önemli bir yere sahip olması askeri müzik kültürünün oluşumunda belirleyici olduğu düşünülebilir. Bu düşünceyi destekleyen olgu ise; Türk tarihi boyunca ordu, halk ve devletin yapı itibarıyla birbirinden hiç ayrılmamış ve hep iç içe olmasıdır. Bu durum da halk tarafından müziğin devlet ve ordu yaşamında ilerlemesini destekler (Kaya, 2012).

Uçan 'a göre (2000, s.18), "Türklerin ataları; zamanla, büyü ve tapınma haricinde eğlence, çocuk uyutma, savaş gibi aktivitelerde de müzikten yararlanmayı öğrendiler. Bu süreç boyunca “birey-toplum-devlet” yaşamının ilerlemesi ile sivil ve askeri amaçlı müzikler de oluşup daha da gelişmeye başladı".

Türk tarihine baktığımızda askeri müziğin tarihi Orta Asya'dan günümüze kadar gelmektedir. Müziklerin temelinde güç, askeri disiplin ve savaşçı ruhu yatar. Askerleri cesaretlendirmek için müziğin gücünden yararlanılır.

Türk tarihine baktığımızda müzik, Orta Asya Türk devletine kadar uzanır. Devletin bir simgesi olan “Tuğ” kös ve davul olarak anılır. Hunlar döneminde davul devletin resmi çalgısı olmuş, egemenlik ve bağımsızlığın göstergesini temsil etmektedir. Karahanlılar dönemindeki müziğin ismi “Tabıl” olarak değişmiştir. Askeri müzik o dönemde devlet içinde yerini almıştır. “Tabıl Müziği” Gazneliler döneminde ise Türk müziğinin temeli olmayı sürdürmüştür. İlerleyen zamanlarda müzik birçok alana yayılmış, askeriyede nöbet değişiminde de kullanılır hale gelmiştir. Bu askeri nöbet değişimi sırasındaki müziğin adı da “nevbet” ‘tir. Nebbet yalnızca Türklerde değil, diğer İslami devletlerin de kullandığı bir tür olmuştur. Selçuklular döneminde temeli atılmış olan mehter müziği, Osmanlılar döneminde de devam ettirilen askeri bando özelliği taşıyan müzik topluluğu olmuştur.

Düşmana ordunun azametini ve gücünü hissettiren “mehter takımı” azmi ve coşkuyu anlatmıştır. Zaman içerisinde Avrupa’daki müzisyenler tarafından da tanınan mehter müziği, tarihe adını önemle kazınmıştır. Osmanlının ilerleyen dönemlerinde mehter müziğinin yerini “Mızıka-i Hümayun” almıştır. Vurmali ve üflemeli çalgı oluşumu olan Mızıka-i Hümayun, zaman içerisinde de müzik okulu ismini kazanmıştır. Osmanlı’da kurulan orkestra, bando ve fasıl heyetinden oluşan Mızıka-i Hümayun, Cumhuriyet’ten sonra Ankara’ya taşınmış ve Riyaset-i Cümhur Musiki Heyeti adıyla resmi olarak Milli Savunma Bakanlığı’na bağlanmıştır. Bu kurum 1933 yılında Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası olmuş, aynı sene bando bölümü bu orkestradan ayrılmıştır. Cumhuriyet döneminden sonra bandolardaki çeşitli yenilikler önem teşkil etmektedir. 1949 yılında "Askeri Mızıka Meslek Okulu", 1939 yılında "Ankara Musiki Gedikli Erbaş Hazırlama Ortaokulu", 1964 yılında "Askeri Mızıka Okulu” adları ile çeşitli bando okulları açılmış, 1985 yılında ise "Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu’nun da açılması ile Meslek Lisesi statüsüne kavuşmuştur. 2003’ten itibaren 4 yıl eğitim veren Bando Astsubay Hazırlama Okulu ve 2 yıl eğitim veren Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu’ndan oluşan Türk Silahlı Kuvvetleri Bando Okullar Komutanlığı yeniden teşkilatlanarak günümüzde toplam 6 sene bando eğitimi veren bir yapıya dönüşmüştür. Temellerini Mızıka-i Hümayun’a dayandıran bu 180 yıllık eğitim kurumu, günümüzde de tüm kuvvet komutanlıklarının bando personel ihtiyacını karşılamaya devam etmektedir (Kaya, 2012).

Eğitim Müziği

Türkiye’ de ortaöğretim düzeyinde çağdaş-geleneksel, tek ve çok sesli, yerel, ulusal nitelikli müzik kültürümüzün ortaöğretimdeki müzik eğitimi programının hedefleri yönünde öğrenciye kazandırılması amaçlanan ve yine, eğitim- öğretim aracı olması üzerine öğrencilere estetik ve kültürel amaçlara uygun kaynaklar oluşturma hali olarak betimlenebilir.

Eğitim amacı ile yapılan bu müzik öğretimine “Eğitsel Müzik Eğitimi” denir. Bu müzik eğitimi tüm okulları kapsamaktadır. Çağdaş bir anlayışla Türk eğitim müziği eserlerinin eğitsel müzik eğitiminde temel alınması ve yaratılması ile eski müziklerimize de örnekler verilebilir (Gedikli, 2003, s.6).

Uçan ’a (1994, s.14) göre “Müzik eğitimi temelde, müziksel davranış değişikliği oluşturma ve bir müziksel davranış kazandırma sürecidir. Bu süreçte çoğunlukla, eğitim gören

bireylerin kendi müziksel yaşantısı temel alınır ve bu temelden yola çıkılarak, bu amaçlar doğrultusunda planlı, yöntemli bir yol izlenir.

Öğrencinin yeteneğinin farkına varması, müzik sevgisini geliştirmesi, bir müzik aleti çalıp, müzik yapmaya istekli olması, müzik yoluyla Atatürk İlke ve inkılaplarına bağlı; milli, ahlaki, kültürel ve insani değerlerini benimseyen, koruyan vatanını ve ailesini seven bireylerin yetişmesi, evrensel müzik çalışmalarının yanında; Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Modern Türk Müziğini sevip, zamanla olgunlaşan duygularını olumlu yönde etkilemek için okul müzik eğitiminin temel alınması Milli Eğitim Bakanlığının müzik eğitimi amaçlarındandır (Sezginer, 1990, s. 219-224).

Eğitim müziği içerisinde kullanılacak olan eserlerin nitelikleri oldukça önemlidir. Hedef kitle için anlaşılır ve uygun olmalıdır. Eğitim müziğinde kullanılacak şarkıların teorik bilgi ve birikimine sahip, donanımlı eğitimciler tarafından oluşturulması önemlidir.

Dini Müzik

Dini müzik, bir diğer ismi ile tasavvuf müziği; insanın Allah'a olan kulluğunun farkında olmasını sağlamak adına yapılan bir müzik türüdür. Tasavvuf müziğinin çok çeşitli formları vardır. Bunlar; Mevlevi ayinleri, Bektaşî nefesleri, naatlar, duraklar, ilahiler, mersiyeler, tevşihler ve dini peşrevlerdir (MEB, 2012, s.191).

Uludağ' a göre (2006), dini müzik denildiğinde; ezan, ilahi, tevhiş, münacat, mevlüd, naat, temcid ve tekbir gibi uygulanan yerlerin tekke ve camiler olduğu müzik çeşitleri akla gelir (s. 225).

Müzik ve din tarihten bu yana birbirleriyle etkileşim halinde olmuşlardır. Hristiyanlıkta, kilise koroları ile; Musevilikte, mezmurlarla ayinler yapılmıştır. İslamiyet ilk zamanlardan beri müzik olgusunu her zaman içinde barındırmış; namaz çağrısından kutsal kitabın okunuşuna kadar, müzik ve insanlar arasında kuvvetli bir bağ kurmuştur (Keklik, 2006, s.1).

Bu müzik türünün önemli günümüz temsilcileri; Hidayet Doğan, Ahmet Özhan, Sami Yusuf ve Ahmet Şen gibi isimlerdir.

Yurga (2002, s.60); Kani Karaca ve Hafız Burhan 'ın tekke ve cami müziğinin önemli isimlerinden olduğunu belirtmektedir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili kuramsal çerçeveye, yurtiçinde yapılmış konu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Eskioğlu (2003), ‘‘Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri’’ adlı çalışmasında ‘‘müzik-çocuk gelişimi’’ arasında bir korelasyon olduğu denencesini savunuyor. Çalışmasında bu eğitiminin çocuğun gelişiminde olumlu sonuçlar elde edilebilmesi için müzik eğitiminde bulunması gereken özelliklerine, Müziğin Çocuğun Duygusal ve Sosyal Gelişimine Etkisine, Müziğin Çocuğun Bedensel ve Psiko-Motor Gelişimine Etkisine, Müziğin Çocukta Dil Gelişimine Etkisine, Müziğin Çocuk Gelişimindeki Etkilerine, Müzik Eğitiminin Konsantrasyon Üzerinde Etkisine, Müzik Eğitiminin Çocuğun Bilişsel Becerilerinin Gelişimine Etkilerine, Müzik Eğitiminin Gelişmekte Olan Çocuğun Gelecekteki Meslek Seçimine Etkilerine yer vermiştir.

Özdemir ve Coşkuner (2018), ‘‘Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi’’ adlı çalışmalarında öğrencilere dinletilen müziklerin onların akademik başarılarına etkilerini incelemişlerdir.

Çalışmada deney grubu öğrencilerine, 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz dönemindeki öğrenci başarı puanları ara test bulguları olarak değerlendirilmiş ve 10 hafta süresince klasik müzik dinleme etkinlikleri uygulanmıştır. Sonrasında 10 hafta daha aynı etkinliğe devam edilmiş ve 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar dönemi başarı puanları alınmıştır. Bu puanlar da son test sonuçları olarak değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmalar ve bulgular sonucunda; müzik dinleme etkinliklerinin, sınıf, ders ve cinsiyet etkenlerine bağlı akademik başarılarındaki etkilerine bakılmıştır.

Araştırma sırasında uzman görüşleri alınmış, Batı müziği edebiyatından, değişik formda ve dönemde 30 farklı eser belirlenmiştir. Seçilen bu eserlere ilişkin ses kayıtları ve videolar,

uygulamada kullanmak için düzenlenmiştir. Daha sonra deney grubuna belirlenmiş eserlerden oluşan haftada 20 dakika boyunca hazırlanan bu dinleme etkinliği uygulanmıştır. Bu sürenin ilk beş dakikasında, derste dinletilecek eserlerin bestecileri, o eser içerisinde kullanılan çalgılar ve dönem özelliklerine ilişkin bilgiler verilmiş daha sonra kalan 15 dakika ise dinleme, izleme ve söyleşiler olarak uygulanmıştır. Deney grubu öğrencileri bu uygulama takvimi içerisinde 26.10.2015 tarihinde Samsun Devlet Opera ve Balesi tarafından sergilenen ‘Masal Şatosu’ isimli çocuk müzikaline götürülmüştür. Bu etkinliğin sahnelenme süresi ise; 120 dakikadır.

Araştırmalarının sonucunda;

Deney grubu öğrencilerinin ön test-ara test puanlarındaki farka bakıldığında; Görsel Sanatlar ve İngilizce derslerinde başarı artmıştır. Matematik, Beden Eğitimi ve Spor, Türkçe, Müzik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde başarıya ilişkin fark görülmemektedir. Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler derslerinde ise başarının düştüğü sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kontrol grubunun ön test-ara test sonuçları arasındaki farka bakıldığında ise; İngilizce ve Türkçe derslerinde başarı artmıştır. Matematik, Beden Eğitimi ve Spor, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik derslerinde başarı sabit kalırken; Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü görülmüştür.

Yapılan uygulama doğrultusunda öğrencilerin akademik başarılarının cinsiyetlerine göre farklılıklar göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan bu yaş grubu öğrencilerin eserleri dinledikten sonraki duygusal tepkilerinin cinsiyetlerine göre değiştiği söylenebilir. Uygulama sürecinde, kız öğrencilerin daha fazla soru sorma eğilimi gösterdikleri, daha meraklı ve istekli oldukları gözlemlenmiştir. Fakat; bu durumun öğrencilerin akademik başarılarında bir etkisinin olmadığı görülmüştür.

Deney grubu öğrencilerinde akademik başarının sınıf kademelerine göre farklılıklar gösterdiği gözlemlenmiştir. Tüm bunlar gözetilerek belirlenen farklılıklar şu şekildedir: Fen Bilimleri, Türkçe ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde beşinci sınıfların altıncı sınıflara göre daha başarılı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Görsel Sanatlar dersinde ise altıncı sınıfların, beşinci sınıflara göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer derslerde ise; her iki sınıfın da akademik başarılarının benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın sonucuna ve bulgularına bakarak; dinleme etkinliklerinin, öğrencilerin akademik başarısını artırdığı, bilimsel anlamda gerçeklik kazanmıştır. Müzikte dinleme etkinliği, müzik eğitiminin oldukça önemli kollarından biridir. Fakat; bu etkinliklerde materyallerin, programın ve haftada bir ders saatinin yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Bu araştırma ile görülen bu eksikliklerin giderilmesi amacı ile çeşitli öneriler geliştirmeye, konunun önemini vurgulamaya, müzik eğitimi programına ve müzik dinleme etkinliklerine katkıda bulunmaya çalışılmıştır.

Gün ve Köse (2012), bir çalışmalarında “Klasik Müzik Dinlemenin İlköğretim Öğrencilerinin Sınav Başarılarına Etkisi” ni araştırmışlardır. Yapılan bu araştırmanın sonucunda ilköğretim öğrencilerinin klasik müzik dinleme eğilimlerinin sınav başarılarına etkisi üzerinde çalışmış ve klasik müzik dinleyen öğrencilerin sınav başarılarında görülebilir seviyede artış olduğunu belirtmiştir.

Schellenberg’ in (2004) bir çalışması da bu bulguları destekler niteliktedir. Schellenberg, “Müzik dersleri IQ’ yu geliştirir” isimli araştırmasında müziğin insan zekasını arttırdığı yönünde sonuçlara ulaşmıştır.

Bozkurt (2015), “Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin tespit edilmesi” üzerine bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada, eşzamanlı gömülü karma desen methodu, nicel ve nitel veri analizi teknikleri kullanılmıştır ve çalışmada nitel veriler, nicel verileri destekleyici bir konumdadır. Araştırmanın son aşamasında ise bu iki veri türü birleştirilmiş ve yorumlama ile tartışma bu birliktelik gözetilerek yapılmıştır. Ankette öğrencilerin en çok hangi durumda müzik dinlediklerine yönelik sorunun cevapları, Parrott’un (2001) sosyal psikolojideki duygu durumları sınıflandırmasında “birincil duygu durumları” esas alarak oluşturmuştur. Ankette, öğrencilerin en çok dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri sonuçlarının, literatür taraması yapılarak birden fazla müzik bilimcinin bu türler konusundaki tanımları ile incelenerek oluşturulmuştur.

Araştırmanın sonunda, kapalı ve açık uçlu sorulara yönelik cevaplar alınmıştır. Öğrencilerin Parrott’ un duygu durumları baz alındığında en çok eğlence-mutluluk duygusunda müzik dinlemeyi istedikleri, en çok Türk Pop-Rock müzik türünü tercih ettikleri, en çok dinledikleri müzisyenlerin, literatürde henüz tanımı olmayan “Arabesk-Rap” olarak tanımlanabilecek “Arsız Bela” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Parrott’ un birincil duygu durumlarına göre öğrencilere sorulan diğer soruların verilerine göre; öğrencinin sevgi-aşk duygusunda en çok Türk Pop-Rock müzik türünü tercih ettiği ve

Mustafa Ceceli' yi dinlediği görülmüştür. Eğlence-mutluluk duygusunda, çoğunlukla Türk Pop-Rock müziğini tercih ettikleri ve Yabancı Pop-Rock türündeki One Direction'ın daha çok dinledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Şaşkınlık duygusunda ise çoğunluğun yine Türk Pop-Rock müziğini tercih ettiği ve en çok dinlenen sanatçının bu tercih ile doğru orantılı olarak Hadise ve Murat Boz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duygu durumlarından üzüntü duygusunda en çok Arabesk-Fantezi türü dinlenirken, bu duygu durumunda çoğunlukla dinlenen seslendiriciler ise sırasıyla; Müslüm Gürses, Mustafa Ceceli, Ahmet Kaya ve Arsız Bela'dır. Duygu durumlarından korku duygusunda, çoğunluğun Türk Pop-Rock müzik türünü tercih ettiği, en çok dinlenen müzisyenlerin özellikle biri olmadığı ve "fark etmez" seçeneğini kodlayanların çoğunluğu oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duygu durumlarından öfke duygusunda, dağılım oranları birbirlerine oldukça yakın olmakla beraber, sırasıyla Türk Pop-Rock, Arabesk-Fantezi, Yabancı Pop-Rock ve Türk Rap-Hip-Hop müzik türlerini dinlemeyi tercih ettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Duygu durumlarından korku duygu durumunda da olduğu gibi, "fark etmez" seçeneğini kodlayanların çoğunluğu oluşturduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın bir diğer sorularından olan; en çok dinledikleri şarkılardan sonra en yoğun hissettikleri duyguların neler olduğunun belirlenmesi ile verilerde; öğrencilerin sevgi-aşk duygusunu hissettiklerinde dinledikleri müziklerden sonra yoğun olarak yaşadıkları duygu durumunun değişkenlik gösterdiği, büyük bir çoğunluğun duygu durumlarından en çok mutluluk daha sonra üzüntü hissettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğrencilerin eğlence-mutluluk duygusunu yaşadıklarında ise dinledikleri müziklerden sonra yoğun olarak hissettikleri duygu durumunun, çoğunluğun duygu durumunun değişim göstermeyerek, "mutluluk" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca hissettikleri duyguyu isimlendirmekte ve anlamlandırmakta kararsız kaldıkları düşünülen ve "hiçbir şey" kategorisinde olanların çoğunluğu oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin duygu durumlarından üzüntü duygusunu hissettiklerinde dinledikleri müziklerden sonra yoğun olarak hissettikleri duygu durumunun "hüzün" olduğuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin korku duygusunu yaşadıklarında ise dinledikleri müziklerden sonra en yoğun hissettikleri duygu durumunun "huzur-rahatlık" olduğu görülmüştür. Öğrencilerin duygu durumlarından öfke duygusunu yaşadıklarında ise dinledikleri müziklerden sonra çoğunlukla hissettikleri duygu durumunun büyük oranda "mutluluk" olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yurga (2017), "Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin duygu durumlarına göre incelenmesi" başlıklı çalışmada lise öğrencilerinin farklı duygu durumlarında dinlemeyi

tercih ettikleri müzik türlerinin tespit edilmesi ve bu değişkenler arasındaki bağlantı durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma, korelasyonel ve betimsel modeller temel alınarak hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 yılında eğitim gören ülkemizdeki lise öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemeye yönteminde ise kullanılmış ve örneklemenin sosyo-demografik çeşitliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Çalışma sürecinde bu  rneklemeye yöntemi kullanılırken, Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü'nün 2011 tarihli " llerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)" adlı raporu dikkate alınmıştır. Çalışmanın  rneklemeyi; Marmara Bölgesi, İstanbul, Başakşehir Birikim Temel Lisesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Malatya, Yeşiltepe Anadolu Lisesi ve Doğu Anadolu Bölgesi, Muş, İbn-i Sina Anadolu Lisesi  ğrencileri (N=317) oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı; uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Sosyo-demografik değişkenlere, müzik dinleme tercihlerine ve duygu durumlarına yönelik sorulardan oluşan bir ankettir. Duygu durumlarına ilişkin sorular, Parrott' un (2001) "birincil duygu durumları" ilkesini temel alarak hazırlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda; öğrencilerin müzik dinlemeyi sevmeye oranlarının yüksek olduğu, her gün müzik dinleyenlerin, müzik dinleme aracı olarak en çok akıllı telefon kullananların ve okul dışında müzik eğitimi almamış öğrencilerin çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türk Pop-Rock türünün ve Ahmet Kaya'nın en çok dinlenen müzik türü ve seslendirici olduğu saptanmıştır. Korku duygu durumunda dini sevgi-aşk, eğlence-mutluluk, şaşkınlık duygu durumlarında en çok Türk Pop-Rock,  fke durumunda Türk Rap-Hip Hop ve üzüntü duygu durumunda Arabesk-Fantezi müzik türlerinin çoğunlukla tercih edilen müzik türleri olduğu sonucuna varılmıştır.

Günlerinin büyük bir zamanını geçirdikleri ortam, cinsiyet ve müzik dinleme sıklıkları durumuna göre çoğunlukla tercih edilen müzik türlerinde önemli farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır. Erkek  ğrencilerden Arabesk-Fantezi türlerini, kız öğrencilerden ise Türk Pop-Rock, en çok tercih edenler olduğu saptanmıştır.

İstanbul'da Türk ve Yabancı Pop-Rock; Malatya'da Türk Pop-Rock, Muş'ta ise Arabesk-Fantezi müzik türlerini dinleyenlerin sayılarının en yüksek oranda oldukları saptanmıştır. Her gün müzik türlerinin tümünü dinleyen öğrencilerin sayısının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Etki büyüklüklerinin ise orta düzeye yakın olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular tablolar aracılığı ile gösterilmiş ve tüm ilişki analizi işlemleri her duygu durumu için ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir.

Sezer (2011), ‘‘Öfke ve psikolojik belirtiler üzerine müziğin etkisi’’ isimli araştırmasında bireylerin gündelik yaşamlarında dinlemeyi tercih ettikleri müziklerin, onların psikolojik durumları üzerine ve öfkelerine etkisinin olup olmadığı saptamaya çalışmıştır. Örneklem grubunu 100’’ü erkek, 188’’ kız olmak üzere toplam 288 birey oluşturmuştur. Çalışmada Kısa Semptom Envanterinden elde edilen veriler ve Sürekli Öfke ve Öfke Tarz Ölçeği değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, standart sapma değerleri, ortalama ve tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) kullanılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda elde edilen veriler, bireylerin gündelik yaşamda dinlemeyi tercih ettikleri müziğin psikolojik belirtileri ve öfke durumları üzerinde oldukça önemli derecede etkisinin olduğunu ortaya koymuştur.

Kratus (1993)’un yaptığı bir çalışmada 6-12 yaş arası çocuklarda müziğin duygusal yorumu incelenmiştir. Araştırmada, nitel verilerden yararlanılmış, çocuklara (n=658) 30 kısa müzik örneği dinletilmiş ve çocuklardan dinledikleri müzikleri, mutlu üzgün ve sakin-heyecanlı insan yüzleriyle eşleştirmeleri istenmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, her iki cinsteki ve tüm yaş grubu çocukların yorumlarında oldukça yüksek oranda tutarlı verilere ulaşılmıştır. Heyecanlı, üzgün, sakin, yüzlerle eşleştirilen müzikler için regresyon analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda, sakin-heyecanlı alandaki farklılığın ritmik aktivite ve ölçüye; mutlu-üzgün farklılığın ise yüksek oranda pasajların artikülasyonuna ve müziğin ritmik aktivitesine bağlı olduğu görülmüştür (Webster ve Weir, 2005).

Özgan (2004), araştırmasında ergenlik döneminde dinlenen müzik türü ile kendine zarar verme davranışı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bu araştırmanın amacı, ergenlik dönemi sürecinde dinlemeyi tercih edilen müziklerin bireyin hayatını ne yönde etkilediğini tespit etmektir. Araştırmanın evreni, Türkiye’ de okuyan üniversite öğrencileridir. Örneklemi ise İstanbul ilinde bulunan Doğu Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi 17-28 yaş arasında değişen kız (N= 207) ve erkek (N=238) öğrencilerdir. Araştırma iki gruptan oluşan deney ve kontrol grubuna yapılmıştır. Kendine zarar verme halinin cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiş olup, kendine zarar verenlerin ise %11’inin kız, %12,6’sının erkek olduğu tespit edilmiştir. Etnik, yabancı etnik, arabesk, rock, yabancı rock, yerli protest, yabancı protest ve yabancı pop müzik türlerini dinleme oranları ile kendine zarar verme arasında önemli bir ilişki bulunmuştur. Kendine zarar veren grubun zarar verme çeşidinin, cinsiyete göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Erkeklerde kendini yakma ve sert cisimlere vurma görülürken, kızlarda ise daha çok tırnak yeme ve saç koparma davranışı gözlemlenmiştir.

Kendine zarar veren grup; hayatın anlamsız oluşunu, ölüm ve madde temalı şarkıları tercih etmektedir. Konusu mutluluk olan müzikleri dinlemeyi tercih eden grubun kendine zarar verme eğilimleri olmadığı gözlemlenmiştir.

Bebek (2007), ilköğretimde ders içi ve ders dışı müziksel uygulamaların öğretmen ve öğrencilerin müziksel yaşantılarında ve bireysel davranışlarındaki etkileri üzerine yapmış olduğu çalışmada, öğrenci ve öğretmen görüşleri alarak müziğin insan yaşamı üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırmanın evreni; Ankara ilindeki, 5 ilköğretim okulunda görevli öğretmenler ve bu okuldaki ilköğretim (4,5,6,7,8.sınıf) öğrencileridir. Araştırmanın örneklemi; Haymana, Keçiören, Çankaya ve Mamak ilçelerindeki 5 ilköğretim okulunda öğrenim görmekte olan rastgele seçilen ilköğretim öğrencilerinden ve bu okullarda görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya (N=120) öğrenci, (N=60) öğretmen katılmıştır.

Araştırmada ulaşılan verilere göre ders dışı ve ders içi müziksel uygulamalardan sonra öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinde düşük farklılıklar olduğu, kültürel ve müziksel etkinliklere katılımınsa düşük oranda olduğu, müziksel davranışlarında ise olumlu yönde değişimler görülmüştür. Ders dışı ve ders içi müziksel uygulamalardan sonra öğrencilerin davranışlarında olumlu değişiklikler görüldüğü öğretmenler tarafından da belirtilmiştir. Bu etkinliklerin okul-çevre ilişkilerine ve veli ilişkilerine etkileri konusunda, öğretmenler ortalama bir düzeyde gelişim saptamışlardır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında bu etkinliklerin öğretmenlerin yaşantılarında ve onların müziksel davranışlarında büyük oranda olumlu değişiklikler görülmüştür. Araştırmanın ilköğretim kademelerinde ders dışı ve ders içi müziksel uygulamaların ilköğretim öğretmenleri ile öğrencilerinin davranışlarında ve müziksel yaşantılarında sağladığı olumlu değişikliklerin önemi belirtilmiştir. Müzik derslerine ayrılan sürenin ve bu etkinliklerin sürelerinin artırılması, öğrencilerin böyle etkinliklere katılımının teşvik edilmesi önerilmiştir.

Yener ve Öztürk (2008) 'de yaptıkları bu çalışmada, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görülen şiddetin önlenmesinde müziğin etkili olduklarını düşünüp, literatürde buna duruma yönelik yapılan çalışmaları araştırarak bu sonuçlardan elde edilen bilgileri sentezlemişlerdir. Çalışmada ilk olarak literatür çalışması yapılmış ve genelden özele bir yol izlenmiştir. Anne karnında başlayan müziğin, bebeğin gelişim sürecinde de devam ettiği ve bireyin zihinsel gelişiminin bu sürece yansıdığını, okullarda verilen eğitime rağmen şiddet oluşumunu, bu şiddete bağlı olarak, şiddetin sebeplerini, bu durumlarda fiziksel önlemler alınmayıp, sosyokültürel durumlarla desteklenmezse şiddetin

önlenemeyeceğini ve yine şiddetin televizyon ile ilişkisinin üzerinde durulmuştur. Bir müzik aleti çalan insanların ve müzik ile uğraşan insanların, beyinlerinin daha büyük olduğu; yine görme, duyma, koordinasyon ile ilgili büyük ölçüde olumlu tespitler olduğu sonucuna varılmıştır. Bu kişilerin çok yönlü düşünme durumları ve kas kuvvetleri de yine diğer insanlara oranla daha iyi olduğu saptanmıştır. Araştırmaların sonucunda müziğin bilişsel öğrenime de katkısının önemi yapılan birçok araştırmada vurgulanmış, müziğin %46 oranında çocuk zekasını arttırdığını ve diğer dersleri ile de ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara rağmen 2008 yılının istatistiklerini incelediğimizde Türkiye genelinde 7 bölgede 30 il merkezinde 278 ilköğretim ve 207 ortaöğretim okullarında yapılan bu araştırmada, ilköğretimde bir müzik öğretmeni başına 2025, ortaöğretimde de 1883 öğrencinin düştüğü, yapılmış olan bir araştırmanın verisi olarak bu çalışmaya eklenmiştir. Çalışma bu durumun öneminin büyüklüğünden bahsederek sonlandırılmıştır.

Şenel (2008); Müzik Tercihinin Karmaşık Arka Planı adında literatür tabanlı bu çalışmada; müzik tercihinin kaynağına inerek insanların bir müziği, rastlantısal olarak dinleyebilmesi, sevebilmesi, dünyada oldukça fazla çeşide sahip müzik türleri yelpazesinde, bir müzik türünün seçilip, bunun bireysel dinleme ortamına taşınılmasının anlamsız olduğu denencesini savunmuştur. Şenel, müzik tercihinin kişinin kendi tercihi olduğunun bir gerçek olduğunun da altını çizmiş, bunun yanında kararları etkileyen ve kişinin dışında gelişen faktörlerin de olduğundan söz etmiştir. Bunun ispatını da zaman içerisinde görülen müzik türü tercihlerindeki değişkenlikleri ve tercihlerinin karar aşaması sırasında bazı faktörlerin etkisinin olduğunu söyleyerek yapmıştır. Araştırmanın temelinde; bireyin, müzik zevklerinin ve müzik tercihlerinin hangi oranda bireyin kendisinin belirlediğini ve kişiyi bu müzik tercihinin yaparken, ne gibi faktörlerin yönlendirdiği sorusu olmuştur. Bu bağlamda, kuramsal bilgilere yer vererek, yaş, etnik köken, müziği dinleme durumu, sosyal sınıf, bireysel etki, bireyin beklentisi, cinsiyet, aile, kişilik, akran çevresi, medya, bireyin prestiji, bireyin kültür düzeyi gibi etkenler açıklanmıştır. Ayrıca, Le Blanc'ın "Müzik Tercihleri" isimli şeması ile desteklenen bu çalışmada, bireyin müzik tercihinin karar verirken, hangi faktörlerin önemli olduğuna vurgu yapılmıştır. Araştırmanın sonunda, müzik tercihinin, çok çeşitli faktörlerden oluştuğunun altı çizilirken, bunların yanı sıra, kişinin tercihlerinin karmaşık doğasının tam olarak çözümlenemediği de söylenmiştir.

Küçük (2008), araştırmasında, ilköğretim müzik dersinin müziksel yaratıcılık alanında kullanılmasını, müziğin yetişkinlerde ve çocuklarda uyandırdığı duygu durumlarının

belirlenmesini araştırmıştır. Araştırmanın genel amacı, yetişkinlerde ve çocuklarda dinletilen müziklerin uyandırdığı duygu durumlarının birbiriyle olan benzerliğinin sorgulanması ve çocuklar üzerinde uyandırdığı duygu durumlarının müzik derslerindeki yaratıcılık alanında değerlendirilmesidir. Araştırmanın örneklemini; Müzik Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=30), Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=31), Matematik Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=50), Türkçe Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=42) ve TED İstanbul Koleji 5. sınıf öğrencileri (n=42) oluşturmuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçları şöyle özetleyebiliriz: Dinletilen eserler belirli sayıda yetişkin ve öğrencide farklı duygu durumları yaratsa bile, sonuçlar genel anlamda değerlendirildiğinde, çocuklarla yetişkinler arasında ve farklı yetişkin grupları arasında benzer duygu durumlarının olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte, dinletilen eserler incelendiğinde; A. Webern'in "Orkestra İçin 5 Parça: III Sehr Bewegte Viertel", E. Elgar'ın "Enigma: Andante", J. Brahms'ın "10 Numaralı Macar Dansı", A. Webern'in "Orkestra İçin 5 Parça: II Lebhaft Und Zart Beweg" adlı eserlerinin yetişkinler ve çocuklar üzerinde ortak duygu durumlarını uyandırdığı gözlenmiştir. Duygu durumlarından mutluluğu çağrıştıran bir müziğin araştırmacı tarafından belirlenip, müzik dersinde yaratıcılık anlamında başka öğrenci gruplarına uygulanması sonucunda, araştırmanın bir önceki amacını destekler şekilde benzer duygu durumlarında artışın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, az sayıda da olsa farklı duygu durumu ifade eden öğrenciler de saptanmıştır. Bu durumun oluşturduğu çeşitlilik göz önüne alınarak yapılan çözümlemede, öğrencilerin, yapılan etkinliği yararlı buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların derste yapılan bu etkinliği keyifli buldukları, uygulanan bu etkinliğe yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu, yaratıcılıklarını kullanabildikleri ve etkinlik esnasında yaratıcılıklarının farkına vardıkları gözlemlenmiştir. Çocuklar, etkinliği uygularken müzikle duyguları arasında bir ilişki kurabildikleri yönünde fikirlerini sunmuşlar, ayrıca etkinliğin müzik ve insan duyguları arasındaki ilişkiyi çözümlemelerinde yardımcı olduğunu beyan etmişlerdir. Çalışma, çocukların büyük bir oranının, kendilerini rahat ifade edebilme becerilerini geliştirmeye katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Çocuklar bu çalışmanın, arkadaşlarının hissettiği duyguları anlamalarında katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bu çalışmanın yaratıcılıklarının gelişmesine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Köksoy (2009), bu çalışmasında müziğin duygular üzerindeki etkilerini inceleyerek, müzik psikolojisi üzerine bir yüksek lisans araştırması yapmıştır. Bu çalışmanın amacı, yapılmış bilimsel araştırmaların ortaya çıkardığı gerçeği, müziğin duygulanımlar üzerindeki etkisine dayanarak örneklerle açıklamaktır. Bu araştırmada oldukça geniş bir kaynak taraması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda; müziğin bireyler üzerinde önemli etkilere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu etkiler bireylerin dinlenen müziğe karşı yaklaşımlarına göre değişebileceği gibi dinlenen müziğin türüne göre de değişebilmektedir. Araştırmanın sonucunda kişilerin bireysel gelişiminde müziğin önemli ve etkili bir yere sahip olduğu belirtilmiştir.

Sökezoğlu (2010) bu araştırmasında, müzikte hareket, ritim ve şarkı öğretimi temelli eğitimin 7-11 yaş grubundaki çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimlerini incelemek üzere doktora niteliğinde bir araştırma yapmıştır. Araştırma çocuklarda oluşan davranış değişikliklerini ortaya koymak ve onların sosyal gelişimlerini incelemek için yapılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Afyonkarahisar İli Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı çocuk yuvaları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar İli Bolvadin Mehmet Akif Ersoy Çocuk Yuvası 7-11 yaş grubu çocukları arasından deney ve kontrol grupları için rastgele seçilen öğrencilerden oluşmaktadır (N=40).

Yapılan görüşmeler ve elde edilen verilerin işlenmesi sonucunda; hareket, ritim ve şarkı öğretimi temelli olarak müzik eğitimi alan öğrencilerin, bu temelli müzik eğitimi almayan öğrencilere oranla “sonuçları kabul etme, uygun iletişim becerileri kullanma, özgüven duygusu geliştirme, sırasını bekleme” gibi sosyal davranışlarında daha fazla geliştikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmadaki deney grubu öğrencilerinin tamamının birçok Orff çalgısını rahatlıkla çalabildiği, 7-11 yaş grubu çocuklarının “özgüven duygusu geliştirme, sırasını bekleme ve uygun iletişim becerileri kullanma” gibi sosyal davranışlarında gelişme olduğu, ayrıca kız öğrencilerin “grupta kendini kontrol etme ve grup oyunlarına uyum sağlama” sosyal davranışlarında erkek öğrencilere oranla daha fazla geliştikleri gözlemlenmiştir. Erkek öğrencilerin ise “sonuçları kabul etme” sosyal davranışlarında kız öğrencilere oranla daha fazla geliştikleri gözlemlenmiştir. Bu çalışmanın, 7-11 yaş grubu yuva çocuklarında; çalgı bilgisi, müzik dinleme alışkanlığı, ritim algılama, müzik kültürü, müziksel yaratıcılık, çalgı çalma becerisi ve şarkı söyleme becerisi gibi müziksel alanlarda da gelişim göstermelerine yardımcı olduğu görülmüştür.

Apaydınlı (2012), yaptığı bir araştırmasında, ergenlik döneminde yaşanan problemlerin çözümünde müzik eğitiminin yararlarına değinmektedir. Bu bağlamda araştırmada, ergenlik çağındaki gençler üzerinde müzik eğitiminin önemi vurgulanmış ve gençlerin özellikle dönemde yaşadığı problemlerin çözümüne olan etkisi araştırılmıştır. Araştırma, müzik eğitiminin, onların olumsuz davranışlara olan eğilimlerini azaltmalarına, ergenlik çağındaki gençlerin ruhsal durumlarını olumlu şekilde etkileyerek yaşama uyum sağlamalarına katkıda bulunması bakımından oldukça önemli görülmektedir.

Bu çalışmanın sonucunda, yapılan diğer araştırmalarla desteklenerek, ergenlik dönemindeki gençlerin ruhsal anlamda anlık duygusal iniş çıkışların normal olduğu gözlenmiştir. Kendi kurallarının doğru olduğunu düşünen birey, artık büyüdüğünü düşünüp, bulunduğu toplumun ortak görüşü olan, kendisini çocuk gibi görme durumundan etkilendiği anlarda daha da hırçınlaşmaktadır. Fakat, eğitimin en önemli amaçlarından biri de kişinin, sosyalleşmesinde yol göstermek ve topluma uyum sağlamasına yardım etmektir. Bu bağlamda literatürde yapılan çalışmalarca desteklenmiş olan müzik eğitiminin göz ardı edilemeyecek işlevinin olmasıdır.

Soysal (2012), bu çalışmasında erken çocukluk döneminde müzik eğitimi incelemiştir. Bu araştırmanın amacı; erken çocukluk döneminde uygulanan müzik eğitiminin çocuklara anne karnından itibaren dış dünyayı algılayacak ve dünyayı anlayacak bilgiyi kazandırmak, karşısına bir problem çıktığında neden sonuç ilişkisi kurabilme yetisi kazandırmak, yeni fikirler oluşturabilme yetisi kazandırmak, kişisel, duygusal ve sosyal beceriler kazandırarak güzel ahlakı aşlamak ve iletişim dilini geliştirmektir. Bu çalışmada; hamilelikten 4 yaşına kadar olan bu süreçte bir çocuk üzerinde, özel tekniklerle çalışılan, bir araştırmacı, bir gözlemci, bir eğitimci ve bir oyun arkadaşı olarak çocukları tanımak adına, onların dünyasına girebilmek, dersleri ve bulunduğu mekânı oyun alanına çevirerek doğal bir gözlem alanı oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarına bakıldığında müzik eğitiminin, erken çocukluk döneminde hem amaç hem de araç olarak çok faydalı olduğu belirtilmiştir.

Ekinci ve diğerleri (2012), derleme niteliği taşıyan bir araştırmalarında, ergenlerin müzik tercihleri ile psikiyatrik sorunlar arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Yapılan bu çalışmada sonucundaki bulgulara göre, ergenlerin müzik ile ilişkileri, günlerinin oldukça büyük bir zamanını kapsamaktadır. Özellikle son dönemde internet aracılığı ile müziğe daha kolay, çabuk ve ucuz ulaşılabilirlik, müzik dinleme eğilimlerinde daha fazla rağbet olduğu yapılan araştırmalarca desteklenmiştir. Dinlenen müzik çeşidine göre yapılan

araştırmalarda, intihar, anti sosyal davranışlar, okul problemleri, depresyon, uyuşturucu kullanımı ve kendine zarar verme gibi durumların, özellikle rap müzik türü ile ilişkisi olduğu; saldırgan davranışlar, yasadışı işler ve alkol bağımlılığı gibi durumların ise, hip-hop ve tekno-müzik türleri ile ilişkili olduğu gözlemlenmiştir. Bunların yanında Avustralya'daki bir intihar sonrası bir müzik türünün daha doğmasının (emo), bunlara benzer psikiyatrik sonuçları da doğrulayabileceği verilerle destekleyerek ve diğer müzik çeşitleri ile karşılaştırılarak incelenmiştir. Bu müzik türü, duyguların müziğe aktarılması olarak tanımlanmıştır. Ergenlerin en çok dinlediği müzik türleri ise, ağır metal, klasik rock, rap ve dans müzikleridir. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir çalışmada, ağır metal dinleyen ergenlerin, olumsuz özelliklerinin oldukça belirgin olduğu gözlemlenmiştir. Bu araştırma da yapılan derlemede yaş farkı, cinsiyet gibi farklılıklar açısından önemli çalışmalar da incelenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda, kız ergenlerin erkek ergenlere nazaran çok daha duygusal ve hafif müzikleri tercih ettikleri saptanmıştır. Dinlenen bu müziklerin, klipleri de yapılan bu araştırmalar arasındadır. Yine Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırmada, rap videolarının %20,4 ünün içeriğinde şiddet olduğu kanıtlanmıştır. Başka bir araştırma da göstermiştir ki, bu videolar alkol ve tütün kullanımını özendirici özellikler taşımaktadır. Rap ve ağır metal dinleyen ergenlerde ise duygu durum bozuklukları gözlenmiştir. Ayrıca, duygu durum bozukluklarına ilişkin bu tür sorunların, yapılan bu çalışmalara göre karşılaştırmaları yapılmıştır. Bu karşılaştırma, Türkiye ve diğer ülkelerdeki araştırmalar göz önüne alınarak yapılmıştır. Türkiye'de en çok tercih edilen müziklerin başında arabesk müziğin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Arabesk müzik; üzüntüyü, haksız kaderi ve kayıp hayatları simgeleyen bir müzik türü olarak tanımlanmıştır. Bunu takip eden müzik türleri ise rock, tecno, pop ve metal müzikleri olmuştur. Arabesk müzikten sonra en çok tercih edilen diğer müzik türünün ise ağır metal olduğu sonucuna varılmıştır. Türkiye'de ve diğer ülkelerde son 30 yılda yapılan araştırmaların içerik analizleri sonucunda ergenlerin dinlemeyi tercih ettikleri müziklerin altında psikolojik bozuklukların ve duygusal rahatsızlıkların olduğuna rastlanmıştır.

Otacıoğlu (2007), bu araştırmasında ilköğretim 5, 6, 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Yapılan bu çalışmanın amacı, öğrencilerin müzik dersi ile ilgili tutumlarını ortaya koymaktır. Araştırmada, “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” inden alınan puanların, bazı değişkenlere göre (yaş, sınıf, cinsiyet, aile ekonomik durum, müzik dersi tutum ve başarı, genel okul başarı algısı) önemli farklılıklar gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu araştırmanın evrenini, İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki, ilköğretim

(devlet) okulları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Melahat Şefizade İlköğretim Okulu'nda, 2007-2008 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 5,6 ve 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (n=133). Random metodu ile seçilen grubun yüksek oranının erkek (n=69) ve 6. sınıf (n=63) öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları, yapılan ilişkisiz t-testi sonucunda sınıf ve cinsiyet değişkenleri bakımından, istatistiksel olarak önemli farklılıklar göstermiştir. Ortalamalara bakıldığında ise araştırma sonucunda kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla müzik dersinde çok daha ilgili oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum puanlarının 6. ve 7. sınıf öğrencilerine oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumun sebebi ise bu yaş grubu öğrencilerin, müzik dersine olan ilgi ve meraklarının üst sınıftaki öğrencilere oranla daha yüksek olması söylenebilir. Araştırmada, “genel okul başarı algısı” değişkenine göre grup ortalamaları arasındaki fark önemli görülmüştür. “Müzik dersine yönelik tutum ve başarı arasındaki ilişki” değişkenine göre sonuçlarda, istatistiksel olarak önemli bir fark olduğu gözlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin derse olan olumlu tutumlarının arttıkça, başarılarının da yükseldiği sonucuna varılmıştır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, ölçme araçlarına, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın nicel verilerini sınamak amacıyla tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli, geçmişteki veya halen devam eden bir durumu güncel haliyle betimlemeyi hedefleyen bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1995, s.77). Nicel araştırma ölçülebilir veri elde etmeyi amaçlayan ve verileri istatistiksel tekniklerle analiz eden yaklaşımlardır.

Bu araştırma nicel araştırmanın betimsel türüne girmektedir. Nicel araştırmaların en temel ilkesi, bulguları sayısal verilerle ifade ederek, ölçülebilir hale getirmek ve araştırmayı bir hipoteze dayandırarak bu hipotezlerin test edilmesidir. (Ekiz, 2003, 93).

4.2. Evren ve Örneklem

4.2.1. Evren

Araştırmanın evrenini Ankara ili Etimesgut ilçesi Eryaman semtindeki 3 farklı ilköğretim okulu oluşturmaktadır.

4.2.2. Örneklem

Ankara Emel Önal İ.O. 4-B sınıfı,

Ankara Cahit Zarifoğlu İ.O. 4-C sınıfı,

Ankara Özel Zeka Kuşağı Koleji İ.O. 4-A sınıfı.

4.3. Çalışma Gurubu

Bu araştırmanın çalışma gurubunu 2018-2019 yılında Emel Önal İ.O., Cahit Zarifoğlu İ.O. ve Özel Zeka Kuşağı Koleji İ.O.'nda eğitim öğretim gören 4-B, 4-C ve 4-A sınıfı öğrencilerinden toplam 108 katılımcı oluşturmuştur.

4.4. Verilerin Toplanması

Araştırma için gerekli nicel veriler, Ankara ili Eryaman ilçesinde belirlenen 3 farklı ortaokuldaki IV. sınıf öğrencilerinin dinledikleri müzik eserleri doğrultusunda hazırlanan sorulara verdikleri cevapların taranmasıyla elde edilecektir.

Çalışmada, araştırmacı tarafından uzman görüşü alarak oluşturulan çoktan seçmeli ve likert şeklinde hazırlanan toplam 23 soruluk bir anket formu kullanılmıştır. Hazırlanan ankette öğrencilere sırasıyla J.S. Bach - Toccata and Fugue in D minor BWV 565, L. V. Beethoven - Moonlight Sonata (1st Movement), H. İsmail Dede Efendi - Yine Bir Gülnihal ve [H. Zimmer](#), [K. Badelt](#) - Pirates of the Caribbean (Jarrod Radnich) eserleri dinletilmiştir.

Ankette dinletilen her eser için 5, son bölümde de 3 soru sorularak toplamda 23 soru sorulmuştur.

4.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde frekans analizi tablolarından faydalanılmıştır. Yapılan tüm analizler SPSS for Windows v26.0 paket programı aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM V

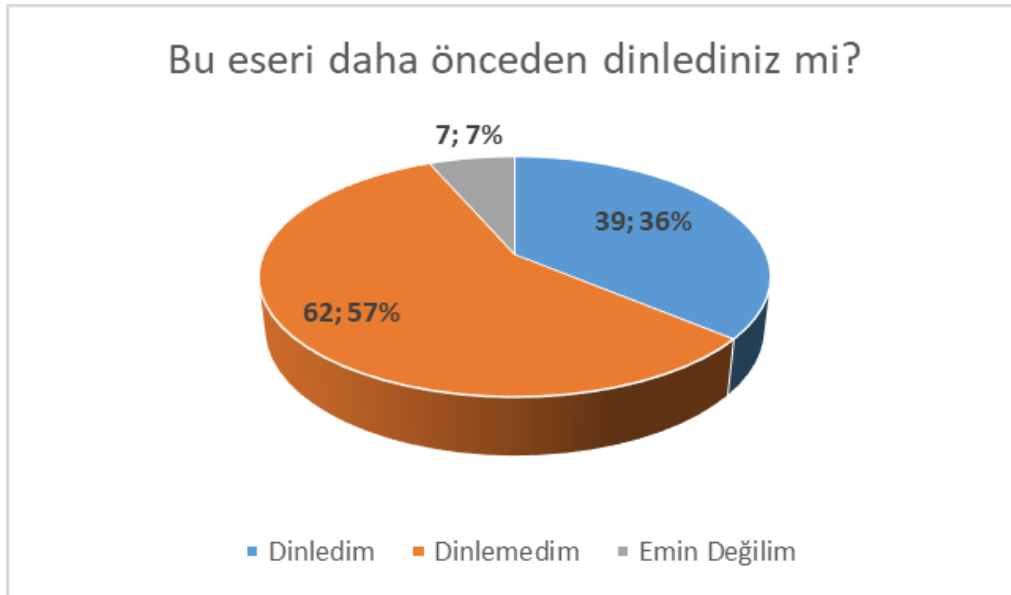
BULGULAR VE YORUMLAR

5.1. Eser- J.S. Bach - Toccata and Fugue in D minor BWV 565

Tablo 1

Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?	
	Sayı	%
Dinledim	39	36,1
Dinlemedim	62	57,4
Emin Değilim	7	6,5
Toplam	108	100

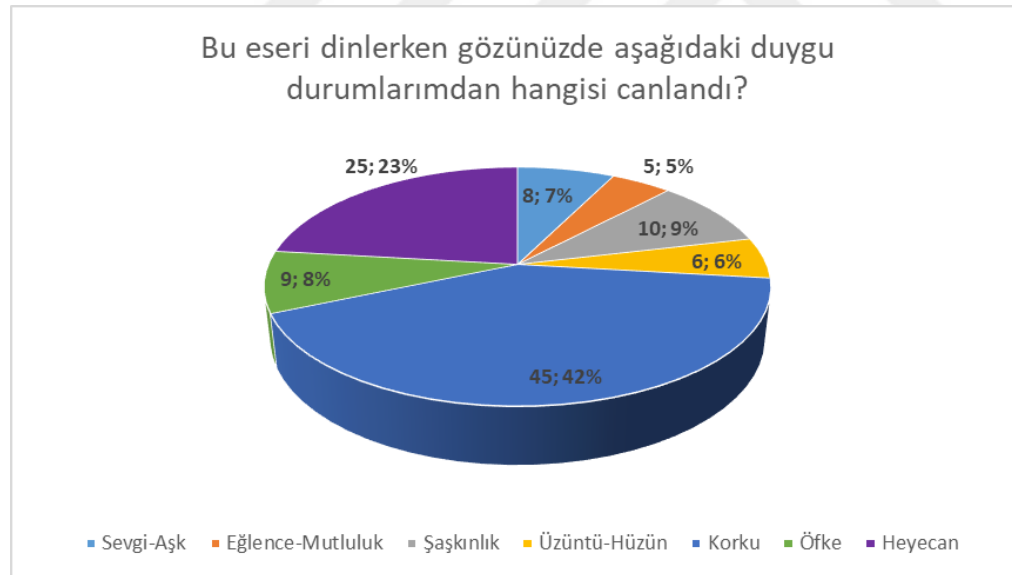
Şekil 1. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği

Tablo 1'in sonuçlarına göre; J.S.Bach'ın Toccato and Fugue in D minör BWV 565 numaralı eserini grubun % 57,4'ünün daha önceden dinlemediği, % 36,1'in daha önce dinlediği ve % 6,5'inin daha önce dinlediğinden emin olmadığı saptanmıştır.

Tablo 2

Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırıdıklarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	8	7,4
Eğlence-Mutluluk	5	4,6
Şaşkınlık	10	9,3
Üzüntü-Hüzün	6	5,6
Korku	45	41,7
Öfke	9	8,3
Heyecan	25	23,1
Toplam	108	100

Şekil 2. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırıdıklarına göre dağılımı grafiği

Tablo 2'nin sonuçları incelendiğinde; J. S. Bach'ın Toccato and Fugue in D minör BWV 565 numaralı eserini dinlerken öğrencilerin gözlerinin önünde canlanan duygu

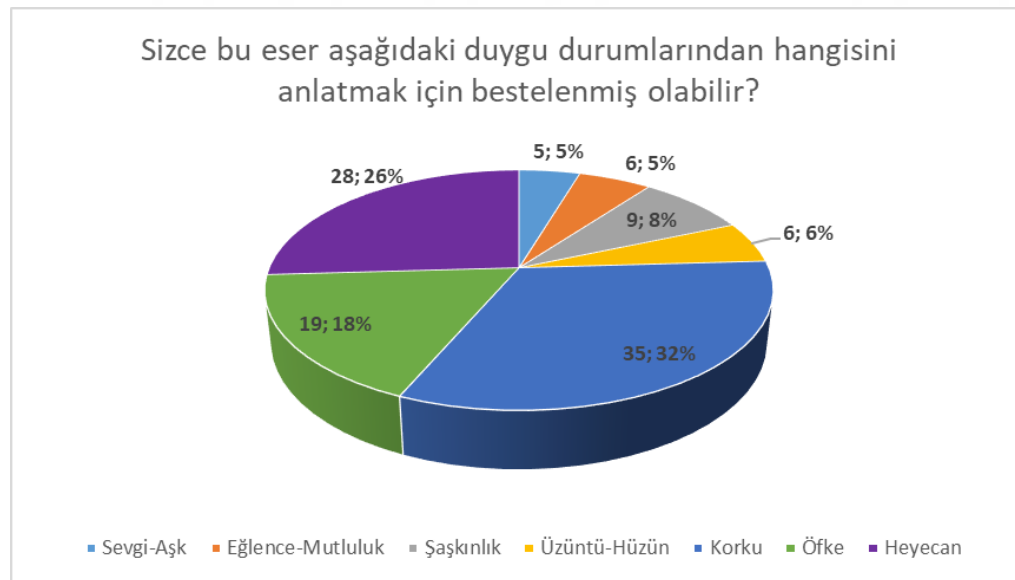
durumlarının %41,7 korku, %23,1 heyecan, %9,3 şaşkınlık, %8,3 öfke, %7,4 sevgi-aşk, %5,6 üzüntü-hüzün ve %4,6 ile eğlence-mutluluk şeklinde oluştuğu anlaşılmaktadır.

Elde edilen bulgulara göre J. S. Bach'ın eseri öğrencilerin çoğunluğunda korku duygu durumu ağır basmıştır.

Tablo 3

Katılımcılara göre J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı

Cevaplar / Soru	Sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	5	4,6
Eğlence-Mutluluk	6	5,6
Şaşkınlık	9	8,3
Üzüntü-Hüzün	6	5,6
Korku	35	32,4
Öfke	19	17,6
Heyecan	28	25,9
Toplam	108	100

Şekil 3. Katılımcılara göre J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği

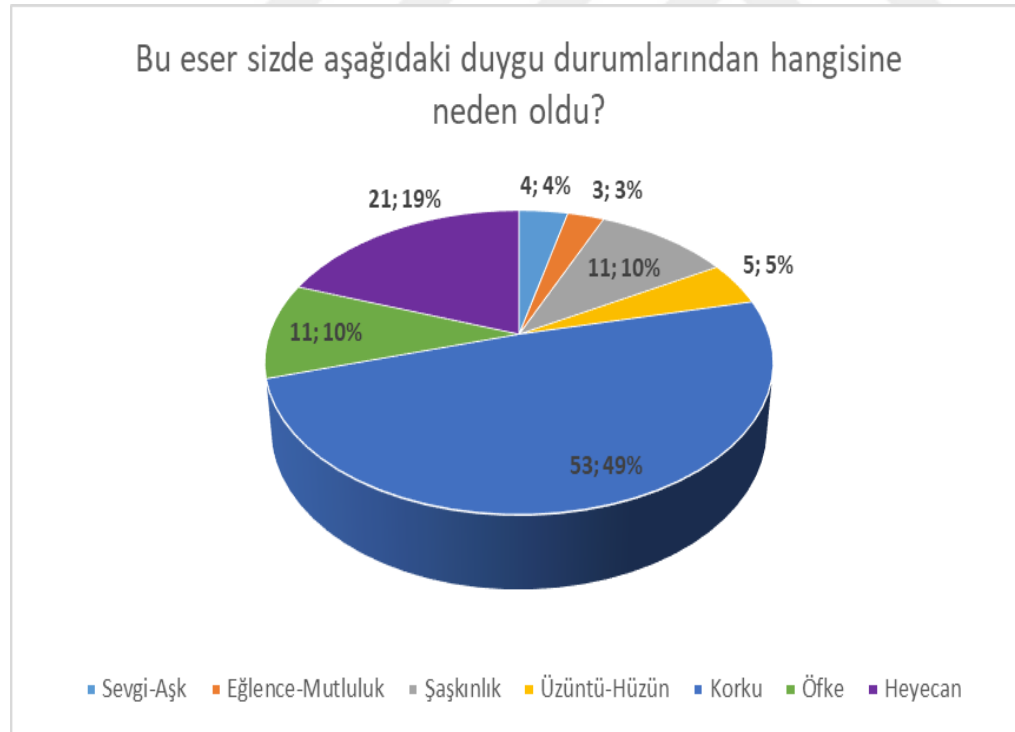
Tablo 3'ün sonuçları incelendiğinde; J.S.Bach'ın Toccato and Fugue in D minör BWV 565 numaralı eserini dinleyen öğrencilerin % 32,4'ünün korku, % 25,9'unun heyecan, % 17,6'

sının öfke, % 8,3'ünün şaşkınlık, % 5,6'sının üzüntü-hüzün, % 5,6'sının eğlence-mutluluk ve % 4,6'sının ise sevgi-aşk gibi duyguları anlatmak için bestelenmiş olabileceği sonucuna vardıkları görülmüştür.

Tablo 4

Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisini hissetmenize neden oldu?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	4	3,7%
Eğlence-Mutluluk	3	2,8%
Şaşkınlık	11	10,2%
Üzüntü-Hüzün	5	4,6%
Korku	53	49,1%
Öfke	11	10,2%
Heyecan	21	19,4%
Toplam	108	100,0%

Şekil 4. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği

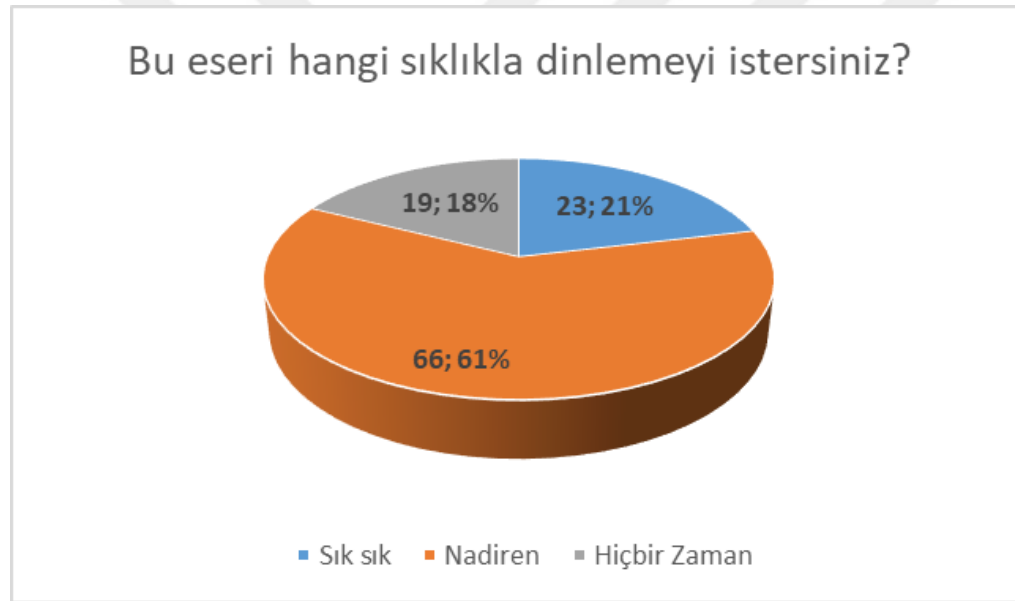
Tablo 4'ün sonuçlarına göre J.S.Bach'ın Toccato and Fugue in D minör BWV 565 numaralı eseri grup üzerinde 49,1%'i korku, 19,4%'ü heyecan, 10,2%'si öfke, 10,2%'si

şaşkınlık, 4,6%'sı üzüntü-hüzün, 3,7%'si sevgi-aşk, 2,8%'i eğlence-mutluluk duygu durumuna neden olduğu görülmüştür.

Tablo 5

Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?	
	Sayı	%
Sık sık	23	21,3%
Nadiren	66	61,1%
Hiçbir Zaman	19	17,6%
Toplam	108	100,0%

Şekil 5. Katılımcıların J. S. Bach – Toccata and Fugue in D minör BWV 565 eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 5'in sonuçlarına göre J.S.Bach'ın Toccato and Fugue in D minör BWV 565 numaralı eserini grup üyelerinin 61,1%'inin nadiren, 21,3%'ünün sık sık dinlemek istedikleri, 17,6%'sının da hiçbir zaman dinlemek istemedikleri görülmüştür.

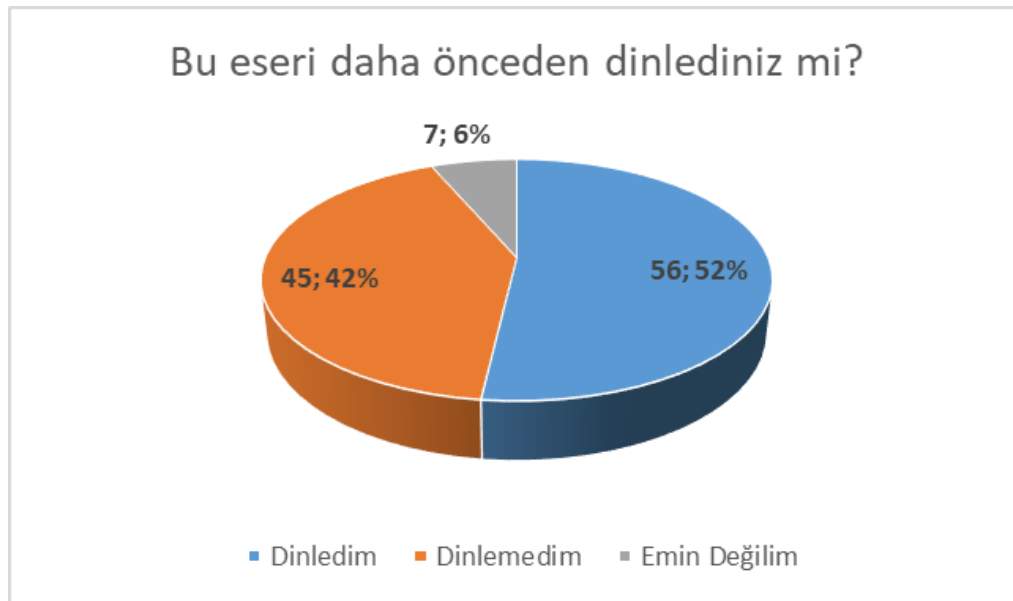
Sonuçlara bakıldığında öğrencilerin büyük bir kısmı J.S.Bach'ın eserini nadiren dinlemek istediklerini belirtmiştir.

5.2. Eser-L. V. Beethoven - Moonlight Sonata (1st Movement)

Tablo 6

Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?	
	Sayı	%
Dinledim	56	51,9%
Dinlemedim	45	41,7%
Emin Değilim	7	6,5%
Toplam	108	100,0%

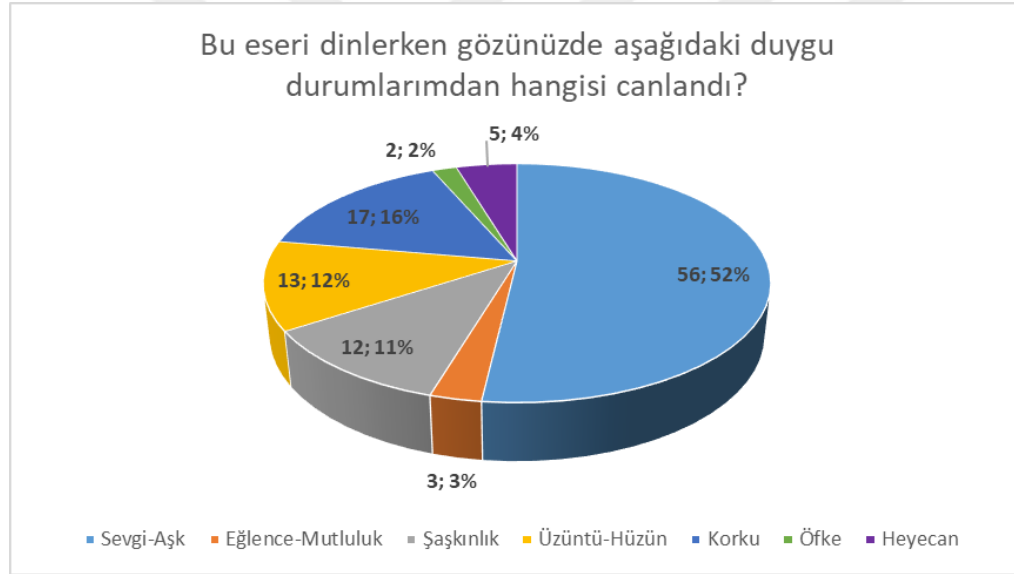
Şekil 6. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği

Tablo 6'nın sonuçlarına göre L.v.Beethoven'ın Moonlight Sonata-1st Movement eserini grubun 51,9%'unun daha önceden dinlediği, 41,7%'sinin daha önce dinlemediği ve 6,5%'inin daha önce dinlediğinden emin olmadığı saptanmıştır.

Tablo 7

Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	56	51,9%
Eğlence-Mutluluk	3	2,8%
Şaşkınlık	12	11,1%
Üzüntü-Hüzün	13	12,0%
Korku	17	15,7%
Öfke	2	1,9%
Heyecan	5	4,6%
Toplam	108	100,0%

Şekil 7. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği

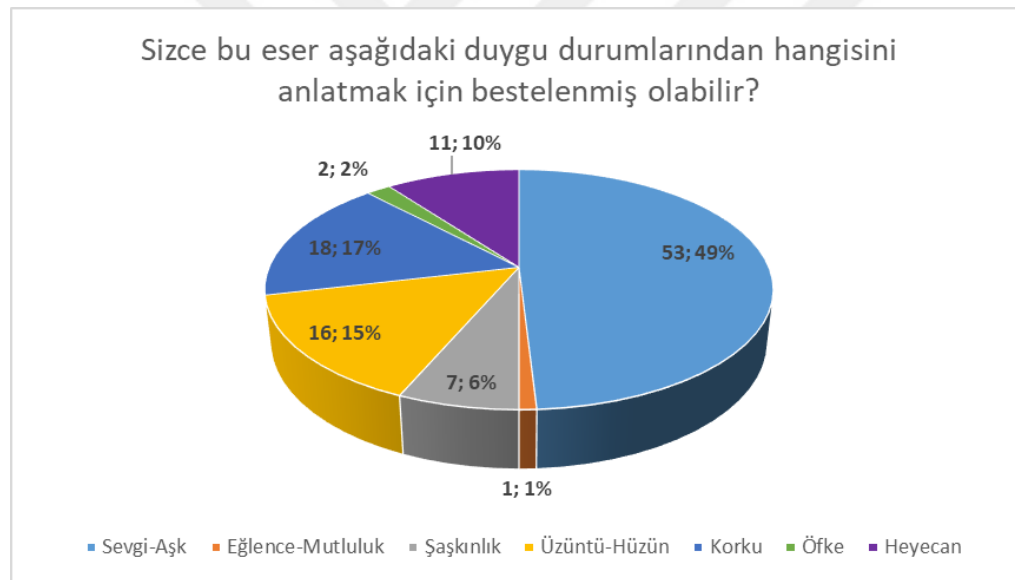
Tablo 7'nin sonuçlarına göre L.v.Beethoven'ın Moonlight Sonata-1st Movement eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından 51,9%'unun sevgi-aşk, 15,7%'sinin korku, 12%'sinin üzüntü-hüzün, 11,1%'inin şaşkınlık, 4,6%'sının heyecan , 2,8%'inin eğlence-mutluluk, 1,9%'unun öfke duygusunun canlandığına varılmıştır.

Sonuçlara göre öğrencilerinin yarısının L.v. Beethoven' ın eserini dinlerken sevgi-aşk duygusunu canlandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 8

Katılımcılara göre L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı

Cevaplar / Soru	Sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	53	49,1%
Eğlence-Mutluluk	1	0,9%
Şaşkınlık	7	6,5%
Üzüntü-Hüzün	16	14,8%
Korku	18	16,7%
Öfke	2	1,9%
Heyecan	11	10,2%
Toplam	108	100,0%

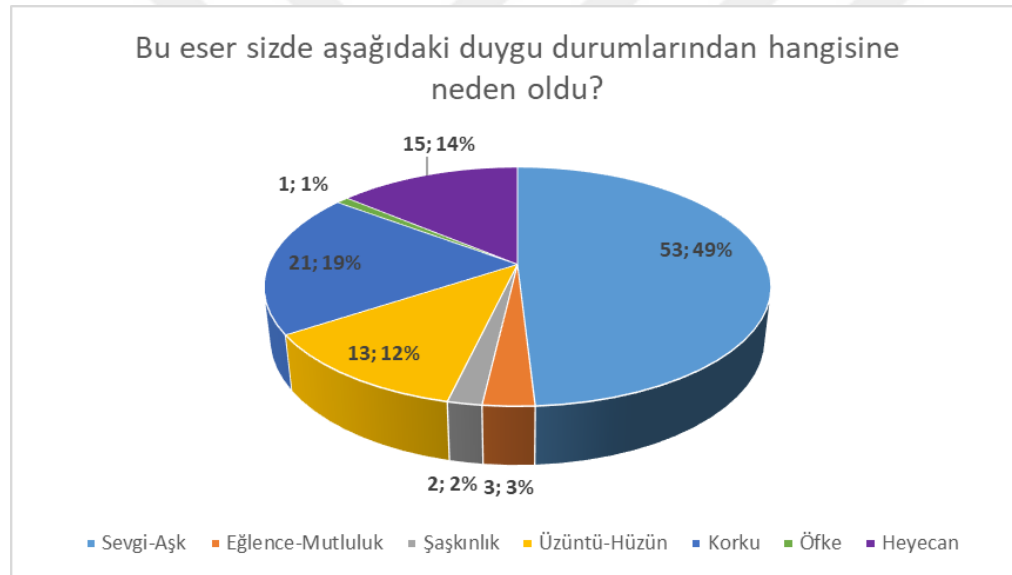
Şekil 8. Katılımcılara göre L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği

Tablo 8'in sonuçlarına göre L.v.Beethoven'ın Moonlight Sonata-1st Movement eserini duygu durumlarından 49,1%'i sevgi-aşk, 16,7%'si korku, 14,8%'i üzüntü-hüzün, 10,2%'si heyecan, 6,5%'i şaşkınlık, 1,9%'u öfke, 0,9%'u eğlence-mutluluk duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceği görülmüştür.

Tablo 9

Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisine neden oldu?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	53	49,1%
Eğlence-Mutluluk	3	2,8%
Şaşkınlık	2	1,9%
Üzüntü-Hüzün	13	12,0%
Korku	21	19,4%
Öfke	1	0,9%
Heyecan	15	13,9%
Toplam	108	100,0%

Şekil 9. Katılımcıların L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 9'un sonuçlarına göre L. v. Beethoven'ın Moonlight Sonata-1st Movement eseri grup üyelerinin 49,1%'inde sevgi-aşk, 19,4%'ünde korku, 13,9% 'unda heyecan, 12%'sinde üzüntü-hüzün, 2,8%'inde eğlence-mutluluk, 1,9%'unda şaşkınlık, 0,9%'unda öfke duygu durumuna neden olduğuna varılmıştır.

Sonuçlara göre L. v. Beethoven'ın eserinin öğrencilerin yarısında sevgi-aşk duygusuna neden olduğu saptanmıştır.

Tablo 10

L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?	
	Sayı	%
Sık sık	33	30,6%
Nadiren	69	63,9%
Hiçbir Zaman	6	5,6%
Toplam	108	100,0%

Şekil 10. L. v. Beethoven – Moonlight Sonata (1st Movement) eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 10'nun sonuçlarına göre L.v. Beethoven'ın Moonlight Sonata-1st Movement eserini grup üyelerinin 63,9%' unun nadiren, 30,6%'sının sık sık dinlemek istedikleri, 5,6%'sının da hiçbir zaman dinlemek istemedikleri görülmüştür.

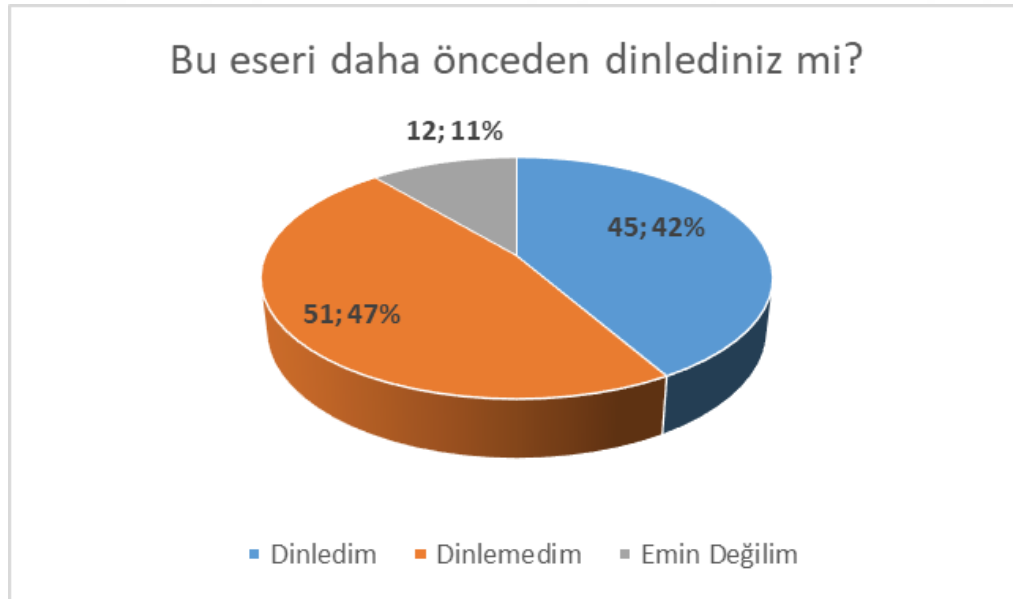
Sonuçlara bakıldığında öğrencilerin büyük bir kısmı L.v.Beethoven'ın eserini nadiren dinlemek istediklerini belirtmiştir.?

5.3. Eser-H. İsmail Dede Efendi-Yine Bir Gülnihal

Tablo 11

Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?	
	Sayı	%
Dinledim	45	41,7%
Dinlemedim	51	47,2%
Emin Değilim	12	11,1%
Toplam	108	100,0%

Şekil 11. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği

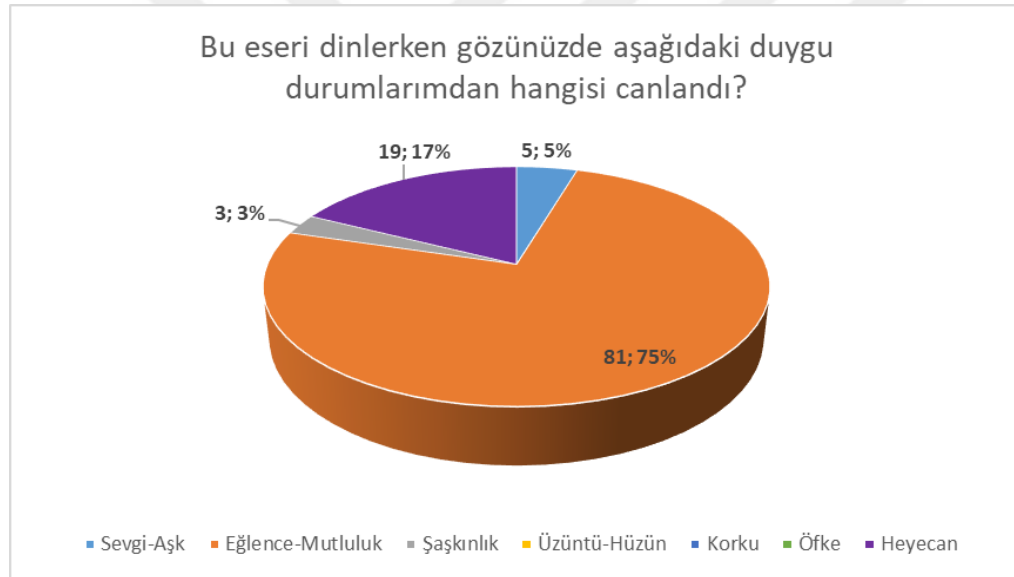
Tablo 11'in sonuçlarına göre H.İsmail Dede Efendi'nin Yine Bir Gülnihal eserini grubun 47,2%'sinin daha önce dinlemediği, 41,7%'sinin daha önce dinlediği ve 11,1%'inin daha önce dinlediğinden emin olmadığı saptanmıştır.

Sonuçlara göre H. İsmail Dede Efendi'nin eserini öğrencilerin neredeyse yarısının daha önceden dinlediği saptanmıştır.

Tablo 12

Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	5	4,6%
Eğlence-Mutluluk	81	75,0%
Şaşkınlık	3	2,8%
Üzüntü-Hüzün	0	0,0%
Korku	0	0,0%
Öfke	0	0,0%
Heyecan	19	17,6%
Toplam	108	100,0%

Şekil 12. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırdıklarına göre dağılımı grafiği

Tablo 12'nin sonuçlarına göre H. İsmail Dede Efendi'nin Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından 75%'inin eğlence-mutluluk, 17,6%'sının heyecan, 4,6%'sının sevgi-aşk, 2,8%'inin şaşkınlık duygusunun canlandığı ve duygu durumlarından üzüntü-hüzün, korku, öfke duygularının işaretlenmediği görülmüştür.

Sonuçlara göre eseri dinlerken öğrencilerin büyük bir oranının gözünün önünde canlanan duygu durumunun eğlence-mutluluk olduğu saptanmıştır.

Tablo 13

Katılımcılara H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı

Cevaplar / Soru	Sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	3	2,8%
Eğlence-Mutluluk	87	80,6%
Şaşkınlık	2	1,9%
Üzüntü-Hüzün	0	0,0%
Korku	0	0,0%
Öfke	0	0,0%
Heyecan	16	14,8%
Toplam	108	100,0%

Şekil 13. Katılımcılara H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği

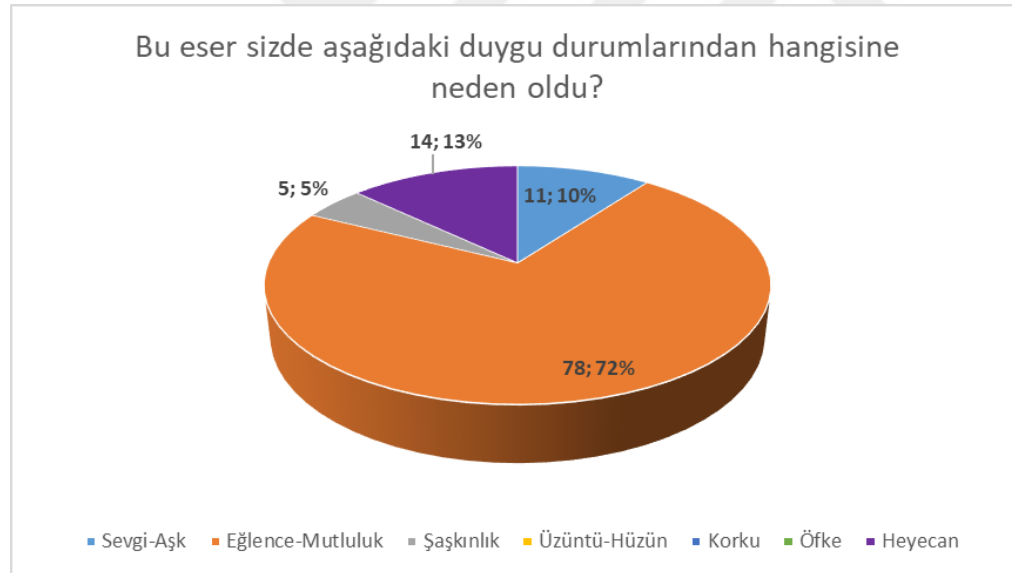
Tablo 13'ün sonuçlarına göre H. İsmail Dede Efendi'nin Yine Bir Gülnihal eserini duygu durumlarından 80,6%'sı eğlence-mutluluk, 14,8%'i heyecan, 2,8%'i sevgi-aşk, 1,9%'u şaşkınlık duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceği ve duygu durumlarından üzüntü-hüzün, korku, öfke duygularının işaretlenmediği görülmüştür.

Sonuçlara göre öğrencilerin tablo 12'deki soruyla bağlantılı cevaplar verdiği ve eğlence-mutluluk amaçlı bestelenmiş olabileceği cevabının büyük oranda işaretlendiği saptanmıştır.

Tablo 14

Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisine neden oldu?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	11	10,2%
Eğlence-Mutluluk	78	72,2%
Şaşkınlık	5	4,6%
Üzüntü-Hüzün	0	0,0%
Korku	0	0,0%
Öfke	0	0,0%
Heyecan	14	13,0%
Toplam	108	100,0%

Şekil 14. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 14'ün sonuçlarına göre H. İsmail Dede Efendi'nin Yine Bir Gülnihal eseri grup üyelerinin 72,2%'sinde eğlence-mutluluk, 13%'ünde heyecan, 10,2%'sinde sevgi-aşk, 4,6%'sında şaşkınlık duygu durumuna neden olduğu saptanmıştır. Duygu durumlarından üzüntü-hüzün, korku, öfke duygularının işaretlenmediği görülmüştür.

Tablo 15

Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?	
	Sayı	%
Sık sık	44	40,7%
Nadiren	57	52,8%
Hiçbir Zaman	7	6,5%
Toplam	108	100,0%

Şekil 15. Katılımcıların H. İsmail Dede Efendi – Yine Bir Gülnihal eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği

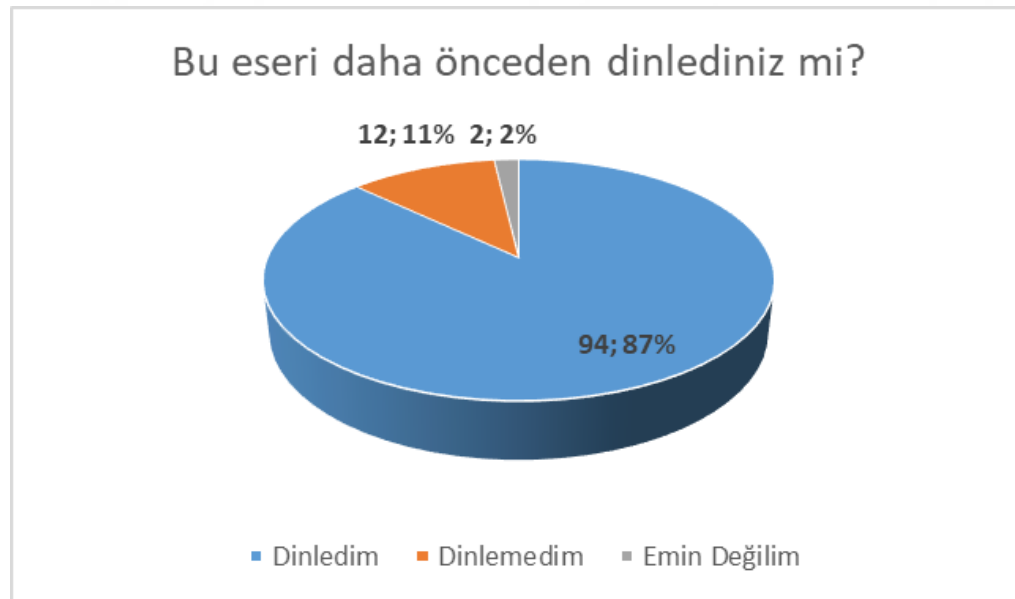
Tablo 15'in sonuçlarına göre H. İsmail Dede Efendi'nin Yine Bir Gülnihal eserini grup üyelerinin 52,8%'inin nadiren, 40,7%'sinin sık sık dinlemek istedikleri, 6,5%'inin de hiçbir zaman dinlemek istemedikleri saptanmıştır.

5.4. Eser- H. Zimmer, K. Badelt - Pirates of the Caribbean (Jarrod Radnich)

Tablo 16

Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?	
	Sayı	%
Dinledim	94	87,0%
Dinlemedim	12	11,1%
Emin Değilim	2	1,9%
Toplam	108	100,0%

Şekil 16. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinleyip, dinlememe oranlarına göre dağılımı grafiği

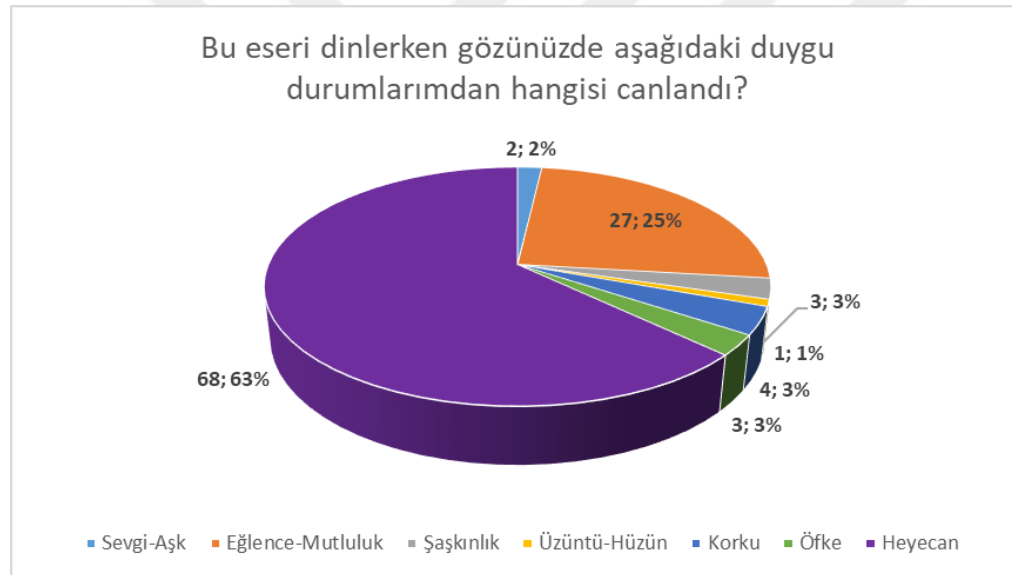
Tablo 16'nın sonuçlarına göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini grubun 87%'sinin daha önceden dinlediği, 11,1%'inin daha önce dinlemediği ve 1,9%'unun daha önce dinlediğinden emin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuçlara göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini önceden dinleyen öğrenci sayısının diğer üç eseri dinleyen öğrenci sayılarından fazla olduğu saptanmıştır.

Tablo 17

Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırıdıklarına göre dağılımı

Cevaplar / Soru	Bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	2	1,9%
Eğlence-Mutluluk	27	25,0%
Şaşkınlık	3	2,8%
Üzüntü-Hüzün	1	0,9%
Korku	4	3,7%
Öfke	3	2,8%
Heyecan	68	63,0%
Toplam	108	100,0%

Şekil 17. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından hangisini canlandırıdıklarına göre dağılımı grafiği

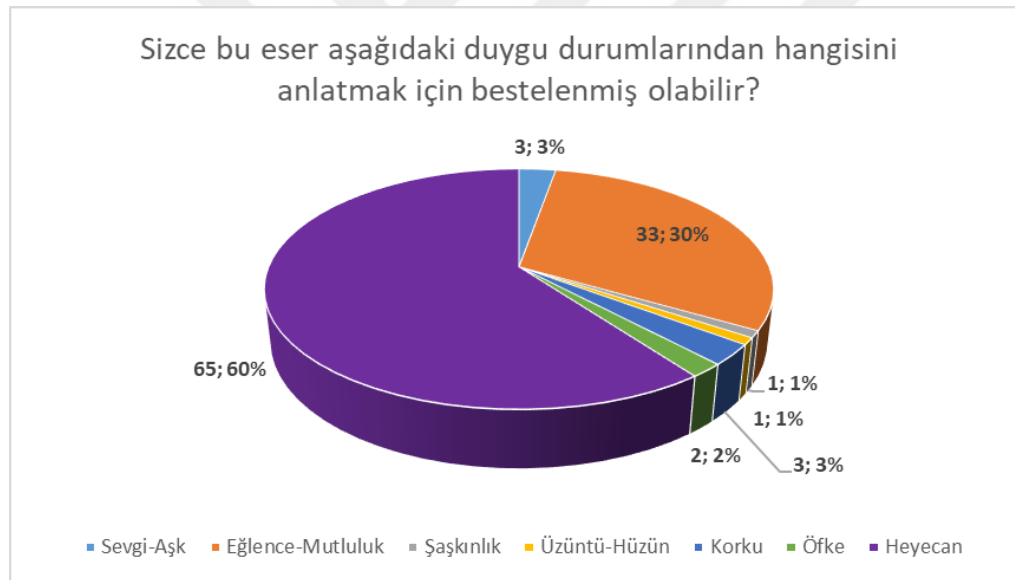
Tablo 17'nin sonuçlarına göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından 63%'ünün heyecan, 25%'inin eğlence-mutluluk, 3,7%'sinin korku, 2,8%'inin öfke, 2,8%'inin şaşkınlık, 1,9%'unun sevgi-aşk, 0,9%'unun üzüntü-hüzün duygusunun canlandığı görülmüştür.

Sonuçlara göre öğrencilerin büyük çoğunluğu H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini dinlerken gözlerinin önünde duygu durumlarından heyecan duygusunun yüksek oranda işaretlendiği görülmüştür.

Tablo 18

Katılımcılara göre H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı

Cevaplar / Soru	Sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	3	2,8%
Eğlence-Mutluluk	33	30,6%
Şaşkınlık	1	0,9%
Üzüntü-Hüzün	1	0,9%
Korku	3	2,8%
Öfke	2	1,9%
Heyecan	65	60,2%
Toplam	108	100,0%

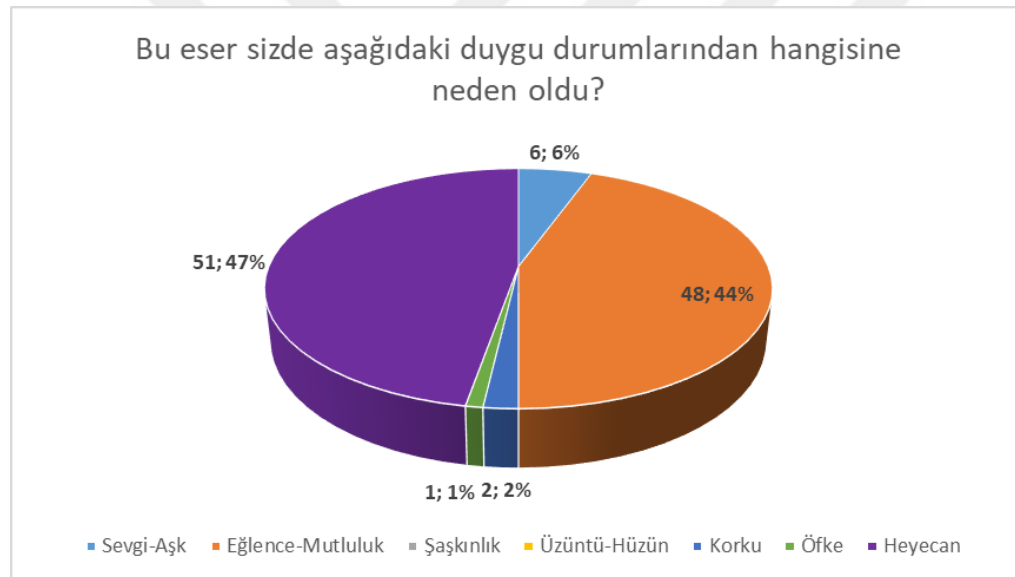
Şekil 18. Katılımcılara göre H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini bestecinin duygu durumlarından hangisini düşünerek yazdığının dağılımı grafiği

Tablo 18'in sonuçlarına göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini duygu durumlarından 60,2%'si heyecan, 30,6%'sı eğlence-mutluluk, 2,8%'i sevgi-aşk, 2,8%'si korku, 1,9%'u öfke, 0,9%'u şaşkınlık, 0,9%'u üzüntü-hüzün duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceği saptanmıştır.

Tablo 19

Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisine neden oldu?	
	Sayı	%
Sevgi-Aşk	6	5,6%
Eğlence-Mutluluk	48	44,4%
Şaşkınlık	0	0,0%
Üzüntü-Hüzün	0	0,0%
Korku	2	1,9%
Öfke	1	0,9%
Heyecan	51	47,2%
Toplam	108	100,0%

Şekil 19. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini dinlerken hissettikleri duygu durumlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 19'un sonuçlarına göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eseri grup üyelerinin 47,2%'sinde heyecan, 44,4%'ünde eğlence-mutluluk, 5,6%'sında sevgi-aşk, 1,9%'unda korku, 0,9%'unda öfke duygu durumuna neden olduğu ve duygu durumlarından şaşkınlık ve üzüntü-hüzün duygularının işaretlenmediği sonucuna varılmıştır.

Sonuçlara göre öğrencilere eserin onlarda duygu durumlarından hangisine neden olduğu sorulduğunda heyecan ve eğlence-mutluluk duygularının birbirine yakın oranda işaretlendiği saptanmıştır.

Tablo 20

Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?	
	Sayı	%
Sık sık	75	69,4%
Nadiren	32	29,6%
Hiçbir Zaman	1	0,9%
Toplam	108	100,0%

Şekil 20. Katılımcıların H. Zimmer, K. Badelt – Pirates of the Caribbean eserini tekrar dinlemek isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 20'nin sonuçlarına göre H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini grup üyelerinin 69,4%'ünün sık sık,29,6%'sının nadiren dinlemek istedikleri, 0,9%'unu da hiçbir zaman dinlemek istemedikleri görülmüştür.

Sonuçlara göre öğrencilerin büyük bir oranının H.Zimmer ve K. Badelt'in Pirates of the Caribbean eserini sık sık dinlemek istedikleri saptanmıştır.

5.5. Son Bölüm

Tablo 21

Katılımcıların yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğenip, beğenmeme oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğendiniz mi?	
	Sayı	%
Beğendim	105	97,2%
Beğenmedim	3	2,8%
Toplam	108	100,0%

Şekil 21. Katılımcıların yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğenip, beğenmeme oranlarına göre dağılımları grafiği

Bu bölümde grup üyelerine dört eser dinletildikten ve anket sorularını cevaplamaları beklendikten sonra yapılan bu dinleme çalışmasına dair sorular sorulmuştur.

Tablo 21'in sonuçlarına göre grup üyelerinin 97,2%'si yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğendiği, 2,8%'inin beğenmediği saptanmıştır.

Tablo 22

Katılımcıların bu müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu tarzda müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını ister misiniz?	
	Sayı	%
Evet	104	96,3%
Hayır	4	3,7%
Toplam	108	100,0%

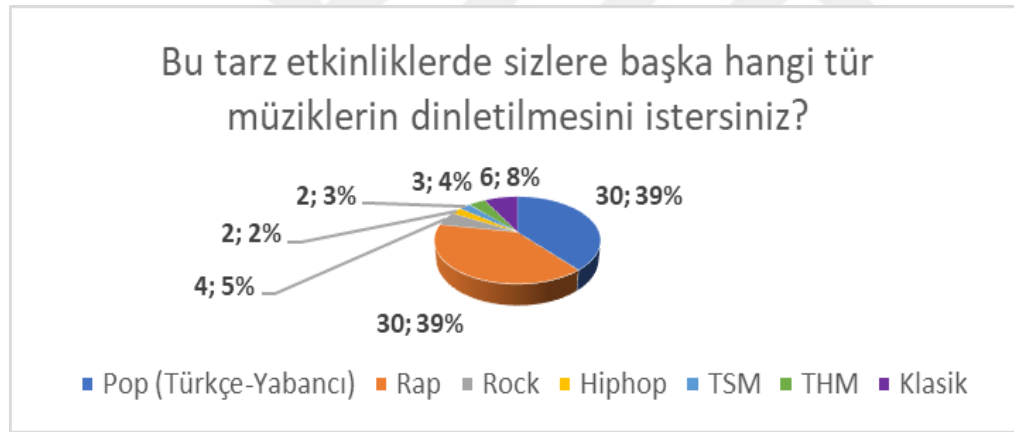
Şekil 22. Katılımcıların bu müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını isteyip, istememe oranlarına göre dağılımları grafiği

Tablo 22'nin sonuçlarına göre grup üyeleri bu türde müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını ister misiniz sorusuna grubun 96,3%'ü evet, 3,7%'si hayır cevabını verdikleri görülmüştür.

Tablo 23

Katılımcıların bu gibi etkinliklerde başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istediklerine göre dağılımları

Cevaplar / Soru	Bu tarz etkinliklerde sizlere başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istersiniz?	
	Sayı	%
Pop (Türkçe-Yabancı)	30	27,8%
Rap	30	27,8%
Rock	4	3,7%
Hiphop	2	1,9%
TSM	2	1,9%
THM	3	2,8%
Klasik	6	5,6%
Arabesk	1	0,9%
Hepsi	29	26,9%
Hiçbiri	1	0,9%
Toplam	108	100,0%

Şekil 23. Katılımcıların bu gibi etkinliklerde başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istediklerine göre dağılımları grafiği

Tablo 23’de grup üyelerine bu tarz etkinliklerde sizlere başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istersiniz sorusuna üyelerin 27,8%’si Pop müzik (Türkçe-Yabancı), 27,8%’i Rap müzik, 5,6%’sı Klasik Müzik, 3,7%’si Rock müzik, 2,8%’si Türk Halk müziği, 1,9%’u Türk Halk müziği, 1,9%’u Hiphop, 0,9%’u Arabesk müzik dinlediği, grup üyelerinin 26,9%’unun da bu müzik türlerinin hepsini dinlediği görülmüştür.

Grup üyelerinin 0,9%’unun hiçbirini dinlemediği sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan sonuçlara yer verilmiştir. Sonuçlar ışığında çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

6.1. Sonuçlar

Araştırmanın alt problemi doğrultusunda elde edilen bulgularda öğrencilerin;

- tamamına yakın bir kısmının bu tarzda müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını istedikleri ,
- büyük bir kısmının dinletilen müziklerin dönemlerine göre duygu durumlarında farklılıklar oluştuğu,
- büyük oranının bu dinleme etkinliğinin müzik derslerinin genel işleyişinde de devam etmesini istedikleri,
- tamamına yakın bir kısmının bu şekilde yapılan müzik dinleme etkinliğinden hoşlandıkları,
- büyük çoğunluğunun bu tür dinleme etkinliklerinin sık sık olmasını istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

6.1.1. Öğrencilerin J.S. Bach - Toccata and Fugue in D minor BWV 565 Numaralı Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilere bu eseri daha önceden dinlediniz mi sorusu sorulduğunda öğrencilerin 57,4 %'ünün dinlemediği,

Öğrencilere bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı sorusu sorulduğunda 41,7 %'sinde korku duygusunun canlandığı,

Öğrencilere sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir sorusu sorulduğunda öğrencilerin 32,4 %'ünün korku, 25,9%'unun heyecan duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceğini işaretlediği,

Öğrencilere bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisini hissetmenize neden oldu sorusu sorulduğunda öğrencilerin 49,1%'inin korku duygusunu hissettiği,

Öğrencilere bu eseri hangi sıklıkla dinlemek istersiniz sorusu sorulduğunda 61,1%'inin nadiren cevabını işaretlediği tespit edilmiştir.

6.1.2. Öğrencilerin L. V. Beethoven - Moonlight Sonata (1st Movement) Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilere bu eseri daha önceden dinlediniz mi sorusu sorulduğunda öğrencilerin 51,9%'unun dinlediği,

Öğrencilere bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı sorusu sorulduğunda 51,9%'unda sevgi-aşk duygusunun canlandığı,

Öğrencilere sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir sorusu sorulduğunda öğrencilerin 49,1%'inin sevgi-aşk duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceğini işaretlediği,

Öğrencilere bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisini hissetmenize neden oldu sorusu sorulduğunda öğrencilerin 49,1%'inin sevgi-aşk duygusunu hissettiği,

Öğrencilere bu eseri hangi sıklıkla dinlemek istersiniz sorusu sorulduğunda 63,9%'unun nadiren cevabını işaretlediği tespit edilmiştir.

6.1.3. Öğrencilerin H. İsmail Dede Efendi-Yine Bir Gülnihal Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilere bu eseri daha önceden dinlediniz mi sorusu sorulduğunda öğrencilerin 41,7%'sinin dinlediği, 47,2%'sinin dinlemediği,

Öğrencilere bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı sorusu sorulduğunda 75%'inde eğlence-mutluluk duygusunun canlandığı,

Öğrencilere sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir sorusu sorulduğunda öğrencilerin 80,6%'sının eğlence-mutluluk duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceğini işaretlediği,

Öğrencilere bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisini hissetmenize neden oldu sorusu sorulduğunda öğrencilerin 72,2%'inin eğlence-mutluluk duygusunu hissettiği,

Öğrencilere bu eseri hangi sıklıkla dinlemek istersiniz sorusu sorulduğunda 52,8%'inin nadiren, 40,7%'sinin sık sık cevabını işaretlediği tespit edilmiştir.

6.1.4. Öğrencilerin H. Zimmer, K. Badelt - Pirates of the Caribbean (Jarrod Radnich) Eserini Dinlerken Duygu Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilere bu eseri daha önceden dinlediniz mi sorusu sorulduğunda öğrencilerin 87%'sinin dinlediği,

Öğrencilere bu eseri dinlerken gözünüzde aşağıdaki duygu durumlarından hangisi canlandı sorusu sorulduğunda 63%'ünde heyecan duygusunun canlandığı,

Öğrencilere sizce bu eser aşağıdaki duygu durumlarından hangisini anlatmak için bestelenmiş olabilir sorusu sorulduğunda öğrencilerin 60,2%'inin heyecan duygusunu anlatmak için bestelenmiş olabileceğini işaretlediği,

Öğrencilere bu eser sizde aşağıdaki duygu durumlarından hangisini hissetmenize neden oldu sorusu sorulduğunda öğrencilerin 47,2%'sinin heyecan, 44,4%'ünün eğlence-mutluluk duygusunu hissettiği,

Öğrencilere bu eseri hangi sıklıkla dinlemek istersiniz sorusu sorulduğunda 69,4%'ünün sık sık cevabını işaretlediği tespit edilmiştir.

6.1.5. Öğrencilerin Yapılan Müzik Dinleme Etkinliğinin Geneline İlişkin Sonuçlar

Öğrencilere yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğendiniz mi sorusu sorulduğunda öğrencilerin 97,2% gibi yüksek oranının beğendiği,

Öğrencilere bu tarzda müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını ister misiniz sorusu sorulduğunda öğrencilerin 96,3% 'ü gibi büyük çoğunluğunun tekrarlanmasını istedikleri sonucuna varılmıştır.

Son olarak öğrencilere bu tarz etkinliklerde sizlere başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istersiniz sorusu sorulduğunda öğrencilerin 27,8%'inin pop (türkçe-yabancı) müziği, 27,8%'inin rap müziği, 26,9%'unun ise hepsi seçeneğini işaretlediği saptanmıştır.

Bu veriler ışığında öğrencilerin güncel ve popüler müzik türlerini daha çok dinlediği, film ve oyun müziklerinin onlarda heyecan-mutluluk duygusuna neden olduğu ve bu tarz müzikleri diğer türlere oranla daha sık dinlemek istedikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Yıldırım (2005) 'a göre duyguları sınıflandırma ile ilgili önemli çabalardan biri Robert Plutchik tarafın dan ortaya konulmuştur. Plutchik (1980) kişilerin duygularını sekiz temel kategoriye ayırmıştır.

Çevreye uyumu sağlayan bu duygular:

• korku	• tiksinti/iğrenme
• sevinç/neşe	• umut/beklenti
• öfke/kızgınlık	• kabul etme/edilme
• üzüntü/hüzün	• hayret/şaşıklık/sürprizdir.

Plutchik 'e göre belirtilen bütün bu duyguların çevreye uyum sağlamak için bir işlevi olduğu düşünülmektedir. Örneğin; korku doğadaki canlıların kendilerini korumak için tepkisel davranışlarında yardımcı olurken, kızgınlık ve öfke duyguları ise saldırgan davranışın olacak tehlikenin bertaraf edilmesini sağlar.

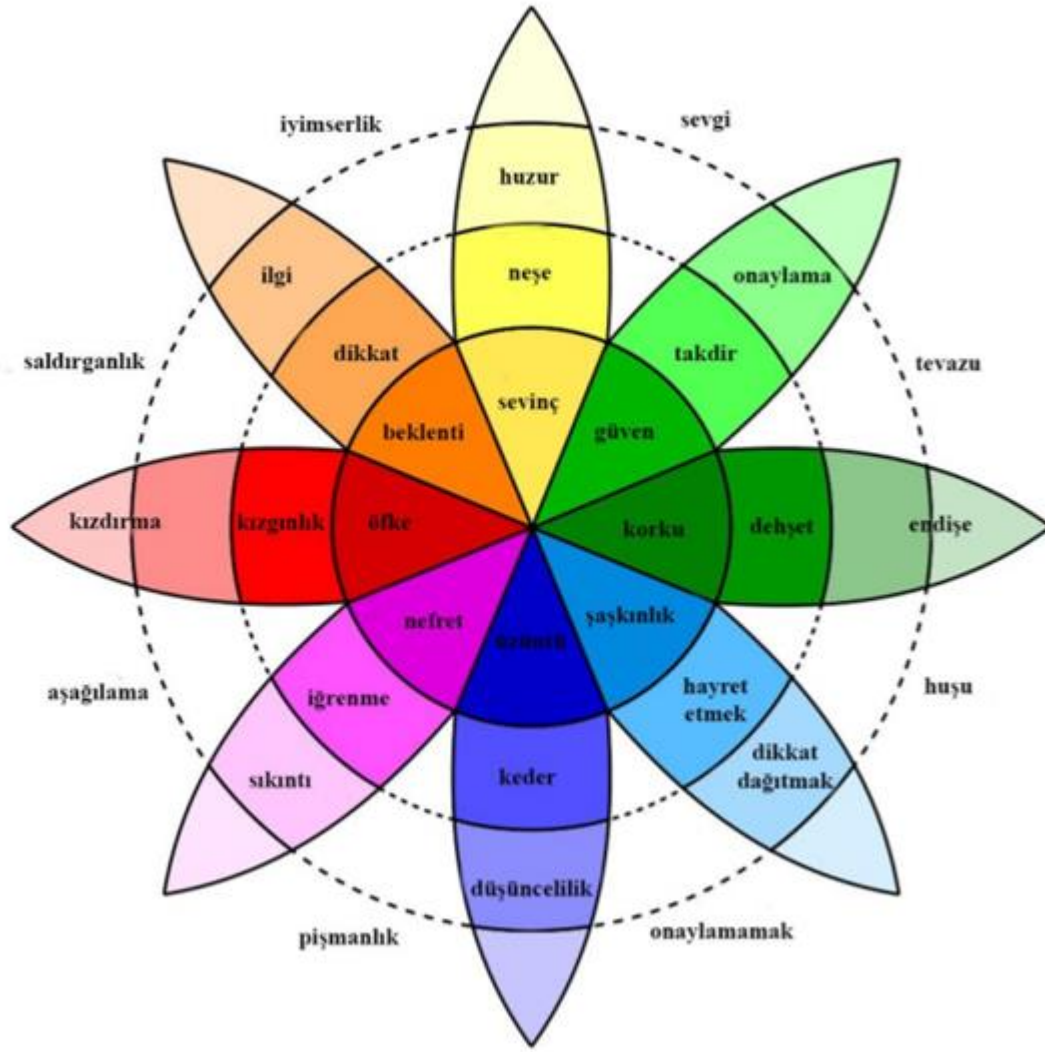
Teorisyenlerin ortaya koyduğu temel duygular tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 24

Teorisyenlerin ortaya koyduğu temel duygular tablosu

Teorisyenler	Temel Duygular
McDougall (1926)	Öfke, iğrenme, gurur, korku, boyun eğme, öneri duygusu, merak
Watson (1930)	Korku, aşk, öfke
Mowrer (1960)	Acı, zevk
Arnold (1960)	Öfke, nefret, cesaret, keder, arzu, umutsuzluk, korku, umut, aşk, üzüntü
Izard (1971)	Öfke, küçümseme, iğrenme, sıkıntı, korku, suçluluk, ilgi, sevinç, utanç, sürpriz
Plutchik (1980)	Güven, öfke, beklenti, nefret, sevinç, korku, üzüntü, sürpriz
Ekman vd. (1982)	Öfke, iğrenme, korku, sevinç, hüzn, sürpriz
Gray (1982)	Endişe, sevinç, öfke, korku
Panksepp (1982)	Beklenti, korku, öfke, panik
James (1884)	Korku, keder, aşk, öfke
Tomkins (1984)	Öfke, ilgi, küçümseme, iğrenme, sıkıntı, korku, sevinç, utanç, sürpriz
Weiner and Graham (1984)	Mutluluk, üzüntü
Oatley and Johnson-Laird (1987)	Öfke, iğrenme, kaygı, mutluluk, üzüntü
Parrott (2001)	Öfke, korku, sevinç, aşk, üzüntü, sürpriz

(Emanet,2019) R. Plutchik'in temel duygular modeli, duygular arasındaki ilişkileri anlatır ve duyguların zaman içinde nasıl etkileşimde bulunduğunu, duygular arasındaki karmaşık ilişkileri ve duyguların değiştiğini anlamada oldukça yardımcı olan bir modeldir. Merkezde sekiz bölümün ve sekiz temel duygu boyutu olduğunu belirtmektedir. Bu duygular üzüntü, sevinç, nefret, öfke, güven, beklenti korku ve şaşkınlıktır. Plutchik 'e göre duygular dışarıdan merkeze doğru ilerledikçe yoğunlaşmaktadır. Örneğin, sıkıntı duygusu, göz ardı edilirse nefret duygusuna doğru yoğunlaşmaktadır. Bu ilişkilerde dikkat edilmesi gereken kural, kontrol edilmeyen duygular yoğunlaşabilir.

Şekil 24. R. Plutchik'in temel duygu durumları modeli

Bu şemada her daire sektörünün karşısında zıt bir duygu bulunmaktadır. Üzüntünün karşısında sevinç ve güven duygusunun karşısında nefret bulunmaktadır. Hiç renk göstermeyen duygular iki temel duygunun karışımı olan bir duyguyu temsil etmektedir. Örneğin, beklenti ve sevinç iyimser duygusu için birleştirilir. Duygular genellikle karmaşıktır ve bir duygu aslında iki veya daha fazla farklı duygunun birleşiminden oluşabilmektedir.

Bu araştırmada duygu durumları teorisyenlerinin ortaya koyduğu teorilerden yararlanılmıştır. Araştırma esnasında öğrencilerin sorulara teorisyenlerin duygu durumlarına eklemedikleri "heyecan" duygusunu cevapladıkları görülmüştür.

6.2. Öneriler

- Bu çalışmanın ışığında okullarda verilen müzik eğitimi programları MEB bünyesinde yer alan uzmanlar tarafından gözden geçirilmelidir. Öğrencilerin derse olan ilgi ve tutumlarının da arttırılması açısından dinleme etkinliklerine yer verilmelidir.
- Müzik eğitimi programı içerisinde öğrencilere, onları merak etmeye yönlendirecek farklı dönemlerdeki eserler dinlettirilmelidir
- Müzik eğitim kitapları öğrencilerin ilgisini çekebilecek güncel ve popüler müziğe yer verecek şekilde hazırlanmalıdır.
- Müzik eğitim programı bünyesi içerisinde olan, ilgilerini çekebilecek içinde şiddet argo vb. değerler eğitimi ile uyuşmayan yapılar ayıklanıp, değerler ve hedefler ile örtüşen örnekler ders konularına göre uyarlanarak popüler kültürün onlara sunduğu ve çocukların seviyelerine uygun eserler dinletilebilir.
- Bu araştırmada görüldüğü üzere Türkiye'nin geleceği olan öğrencilerin kültürümüzün önemli bir ögesi olan Türk Müziğine eğilimleri ve Türk Müziği dinleme oranları düşüktür. Bu nedenle derslerde ve müzik kitaplarında kültürel zenginliğimiz olan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği türleri üzerinde durulmalıdır. Aynı şekilde öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırabilmek adına ders kitaplarında Türk Müziği eserlerini işlerken, şarkıların ve türkülerin yazılış hikayelerine, bestecilerin halk ozanlarının hayat hikayelerine de yer verilmelidir.
- Müzik Eğitimi programı hazırlanırken öğrencilerin güncel-popüler müzikte sık sık dinledikleri sanatçılara ve şarkılara yer verilmelidir.
- Müzik eğitimi programı kapsamında öğrencilerin ilgi ve motivasyonunu arttırmak için işlenen konuya, döneme ve müzisyene ait dinleme etkinlikleri yapılmalıdır.
- Öğrencilerin okul dışında da bir enstrümana yönlendirilmesi doğrultusunda özendirici çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. (1998). *Etkili öğrenme ve öğretme*, İzmir: Kanyılmaz.
- Alaner, A. B. (2000). *Tarihsel süreçte müzik*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, No: 1179.
- Alridge, D. P. (2005). *Civil rights to hip hop: Toward a nexus of ideas. The Journal of African American History*, 90(3), 226-252.
- Andırıcı (2006), *İlköğretimde müzik derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin bir inceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Angı, Ç. E. (2013). Müzik kavramı ve Türkiye’de dinlenen bazı müzik türleri. *İdil Dergisi* 2(10), 59-81.
- Angı, Ç. E. ve Şendurur, Y. (2013). Lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 33, 223-238.
- Apaydın, K. (2012). Ergenlik Dönemi Sorunlarının Çözümünde Müzik Eğitiminin Rolü ve Önemi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 123-130.
- Arnett, J. (1991). Heavy metal music and reckless behavior among adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 20(6), 573-593.
- Arseven, V. (1997). Türk halk müziği’nin ezgisel yapısı üzerine. Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları 20, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi 5, I. *Uluslararası Türk Folklor Kongresi bildirileri III.Cilt Halk Müziği- Oyun- Eğlence*, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Bayrak, M. B. (2011). *Muhafazakâr gençliğin bir ifade biçimi olarak Türkçe rap ve Türkiye’de hip-hop kültürü*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bayraktalkatal, E. (2002). *Dini müziklerin popülerleşmesi: “Yeşil pop”*. 21.yy başında Türkiye’de Müzik Sempozyumu. Ankara.
- Bebek F. (2007), *İlköğretimde ders içi ve ders dışı müziksel etkinliklerin öğrenci ve öğretmenlerin müziksel davranış ve yaşantılarına etkileri*, Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bozkurt S. (2015), *Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin tespit edilmesi üzerine bir çalışma*, Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Tokat.
- Çınar, A. (2001). Cartel’in rap’i melezlik ve milliyetçiliğin sarsılan sınırları: Almanya’da Türk olmak Türkiye’de Türk olmaya benzemez. *Doğu Batı*. 15, 143.
- Çilden (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8.
- Ekinci, Ö., Topçuoğlu, V., Topçuoğlu, Ö.B., Sabuncuoğlu, O. Berkem, M. (2012). Ergenlerde müzik tercihi ile psikiyatrik sorunlar arasındaki ilişki. *Marmara Medical Journal*, 25, 47-52.
- Ekiz, D. (2009) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri Kitabı*, Ankara: Anı.
- Erşanlı, B. (2012). Bir alt kültür yansıması olarak arabesk video müzik klipleri dilinin incelenmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 117-123.
- Eskioğlu (2003), *Müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Gedikli, E. (2003). *Eğitim fakülteleri ve ilköğretim öğretmenleri için müzik eğitimi*. Bursa: Ezgi.
- Göğüş G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.
- Gün Duru, E. ve Köse, H. S. (2012). Klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarılarına etkisi, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 143-149.
- Güngör, N. (1993). *Arabesk: Sosyokültürel açıdan arabesk müzik*. Ankara: Bilgi.
- Işık, C. ve Erol, N. (2002). *Arabeskin anlam dünyası: Müslüm Gürses örneği*. İstanbul: Bağlam.
- İlyasoğlu, E. (2013). *Zaman içinde müzik*. İstanbul: Remzi.

- Kahraman, M. E. (2012). *Sokak çocukları rehabilitasyonu sürecinde uygulanabilecek yeni yöntem ve yaklaşımlar*. Uluslararası Çocuklar İçin Adalet Sempozyumu, Ankara.
- Karasar, N. (1995), *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kitabı* İstanbul: Nobel Akademik.
- Kaya, E. E. (2012). *Türk ordu geleneğinde askeri müzik olgusu*. *İdil Dergisi*, 3(1), 93-105.
- Kaygısız, M. (2000). *Türklerde müzik*. İstanbul: Kaynak.
- Keklik, S. (2006). *Din ve müzik etkileşimi (Şanlıurfa müziği örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Köksoy, A. (2009). *Müzik psikolojisi üzerine bir araştırma (Müziğin duygulanımlar üzerindeki etkileri)*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Kratus (1993). *6-12 yaş çocuklarda müziğin duygusal yorumu*.
- Küçük, B. (2008). *Müziğin çocuklarda ve yetişkinlerde uyandırdığı duygu durumlarının belirlenmesi ve ilköğretim müzik dersi müziksel yaratıcılık alanında kullanılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- MEB (2011, 2012). *İlköğretim müzik dersi (6,7,8. sınıflar) öğretmen kılavuz kitabı*. İstanbul: Devlet Kitapları, Kelebek.
- Nye, R. E. (1967). *Music for elementary school children, music, child development and learning*. New York: The Center For Applied Research In Education.
- Orhan, Ş. Y. (2003). *Okul servis araçlarında dinlenildiği belirlenen müzik türlerinin ergenlerin depresyon ve kaygı düzeyine etkileri*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Otaçioğlu S. G. (2007). İlköğretim 5, 6, 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 134-139.
- Ögel, B. (1987). *Türk kültür tarihine giriş*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Özdemir, E. ve Coşkun S. (2018), Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İlköğretim Online*, 17(1), 57-69.
- Özdemir, N. ve Koç Y. (2010). *Müzik 6-7-8. öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Saray.

- Özgan S. (2004). Ergenlik döneminde dinlenen müzik türü ile kendine zarar verme davranışı arasındaki ilişki. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 150.
- Özkan, S.B. ve Mustan Dönmez, B. (2014). Türkiye’de gitar pratiklerinde Anadolu müziksel öğelerinin kullanılması süreci üzerine sosyo-kültürel bir araştırma. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 150.
- Öztopalan, E. (2007). *İlköğretim düzeyindeki özel okullar ile devlet okullarının 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öztuna, Y. (2000). Türk mûsikîsi kavram ve terimleri ansiklopedisi. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2007). *Müzik yazıları*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2010). *Müzik nedir? Nasıl bir sanattır?* İstanbul: Evrensel.
- Schellenberg, E. G. (2004). Music lessons enhance IQ. *Psychological science*, 15, 511-514.
- Sezer F. (2011). Öfke ve psikolojik belirtiler üzerine müziğin etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1472-1493.
- Solmaz, P. B. (2009). *Popüler kültürün “müzik eğitimi”ne etkisi üzerine bir değerlendirme*. Sekizinci Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül’de sunuldu, Samsun.
- Soysal, F. (2012). Erken çocukluk dönemi müzik eğitimi. *International Journal of Social Sciences Studies*, 5(3), 191-208.
- Sökezoğlu, D. (2010). *Ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimleri üzerine etkisi (Afyonkarahisar ili örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sun, M. (2012). *Okul öncesi eğitimde müzik*. Ankara: Mey.
- Şendurur, Y ve Akgül Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.

- Şenel, (2008). Müzik tercihinin karmaşık arka planı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(30), 213-227.
- Tanrıkorur, C. (2000). *Osmanlı musikisi*. İstanbul: Dergah.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2000). *Geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe Türk müzik kültürü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi, temel kavramlar- ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Adalet.
- Uludağ, S. (2004). *İslam açısından müzik ve sema*. İstanbul: Kabalcı.
- Watkins, S. C. (2005). *Hip-hop matters: Politics, pop culture, and the struggle for o fa movement*. Boston: Beacon.
- Wikipedia. (2015). Hip-hop\rap müzik. Web:https://tr.wikipedia.org/wiki/Hip_hop adresinden alınmıştır
- Yener, S. ve Öztürk, E. (2008). İlk ve orta öğretim kurumlarında şiddetin önlenmesinde müzik eğitiminin önemi, *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 14 (5), 111-115.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (7. Basım). Ankara: Seçkin.
- Yurga C. (2017). *Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin duygu durumlarına göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Malatya.
- Yurga, C. (2002). *Türkiye’de popüler müzikler*. Ankara: Pegem Akademi.

EKLER

EK-1. Anket

Sevgili Öğrenciler,

Bu araştırmada, ilköğretim IV. sınıf öğrencilerinin belirlenen müzik eserlerini dinledikten sonra ne hissettiklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ankette sizden istenilecek bilgiler bu araştırmada kullanılacak, yanıtlarınızı araştırmacıdan başka kimse görmeyecektir.

Soruları dikkatlice okuyup, samimi cevaplar vermeniz, araştırmanın amacına ulaşması bakımından son derece önemlidir. Soruları, size biraz önce verilen ön bilgilendirmeyi göz önüne alarak yapınız. Cevaplama esnasında aklınıza takılan her konuyu uygulayıcı öğretmene sorabilirsiniz. Sizden istenen, her soruda yer alan konu ile ilgili kendiniz için en uygun cevabı vererek soruları yanıtlamanızdır. Katkılarınız için teşekkürler.

Dilara ALTINTAŞ

Müzik Öğretmeni

Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

Okul:

Sınıf/Şube:

Cinsiyet:

Yaş:

EK-1. (devam) Anket

BÖLÜM-I

1-Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?

Dinledim () Dinlemedim () Emin değilim ()

2-Bu eseri dinlerken gözünüzün önünde neyi canlandırdınız?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

3-Sizce bu eser neyi anlatmak için bestelenmiş olabilir?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

4-Bu eser sizde nasıl bir duyguya neden oldu?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

5-Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?

Sık sık () Nadiren () Hiçbir zaman ()

EK-1. (devam) Anket

BÖLÜM-II

1-Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?

Dinledim () Dinlemedim () Emin değilim ()

2-Bu eseri dinlerken gözünüzün önünde neyi canlandırdınız?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

3-Sizce bu eser neyi anlatmak için bestelenmiş olabilir?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

4-Bu eser sizde nasıl bir duyguya neden oldu?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

5-Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?

Sık sık () Nadiren () Hiçbir zaman ()

EK-1. (devam) Anket

BÖLÜM-III

1-Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?

Dinledim () Dinlemedim () Emin değilim ()

2-Bu eseri dinlerken gözünüzün önünde neyi canlandırdınız?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

3-Sizce bu eser neyi anlatmak için bestelenmiş olabilir?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

4-Bu eser sizde nasıl bir duyguya neden oldu?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

5-Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?

Sık sık () Nadiren () Hiçbir zaman ()

EK-1. (devam) Anket

BÖLÜM-IV

1-Bu eseri daha önceden dinlediniz mi?

Dinledim () Dinlemedim () Emin değilim ()

2-Bu eseri dinlerken gözünüzün önünde neyi canlandırdınız?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

3-Sizce bu eser neyi anlatmak için bestelenmiş olabilir?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

4-Bu eser sizde nasıl bir duyguya neden oldu?

Sevgi-Aşk () Eğlence-Mutluluk () Şaşkınlık () Korku ()
Heyecan () Üzüntü-Hüzün () Öfke () Diğer (açıklayınız.....)

5-Bu eseri hangi sıklıkla dinlemeyi istersiniz?

Sık sık () Nadiren () Hiçbir zaman ()

EK-1. (devam) Anket

BÖLÜM-V

1-Yapılan bu müzik dinleme etkinliğini beğendiniz mi?

Beğendim () Beğenmedim ()

2-Bu tarzda müzik dinleme etkinliğinin tekrarlanmasını ister misiniz?

Evet () Hayır ()

3-Bu tarz etkinliklerde sizlere başka hangi tür müziklerin dinletilmesini istersiniz?

Pop (Türkçe-Yabancı) ()

Rap ()

Rock ()

Hiphop ()

TSM ()

THM ()

Klasik ()

Arabesk ()

Hepsi ()

Hiçbiri ()

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı :ALTINTAŞ Dilara
Uyruğu :T.C.
Doğum tarihi ve yeri :08.07.1995 - Samsun
Medeni hali :Evli
Telefon :0 544 459 35 67
e-mail :ozcandilara2@gmail.com

Eğitim

Derece	Okul	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği	Devam ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi	2017
Lise	Samsun İlkadım Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	2013

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2017-2020	Ankara Özel Zeka Kuşığı Koleji	Müzik Öğretmeni

Yabancı Dil

Orta Düzey (B2) İngilizce

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...